Пётём тĕнчери пролетарисем, пĕрлешĕр!

1938 МАРТ 20 ВЫРСАРНИКУН 64 (4877)-мĕш №

ЧĂВАШ КОММУНĔ

21-мĕш çул тухать • ПСК(б)П Чăваш Обкомĕне Тĕпĕçтăвкомĕн хаçачĕ • Пĕр №-рĕ 10 пус

РЕДАКЦИПЕ КАНТУР АДРЕСĔ: Город Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом Печати

ТЕЛЕФОНСЕМ: Редакторăн 0—67
Ред. заместителĕн 0—88
Редакци секретарĕн 4—40
Дежурнăйăн 6—23

Тăван çĕршывăн геройĕсем

Кăçса çӳрекен пăр çинчи „Çурçĕр полюсĕ" станцинче кĕлкаçăй тăвата совет сынни—Папанин, Кренкел, Ширшов, Федоров—Çурçĕр полюсĕнче 274 талăк пурăнма хăçăлăр, мартăн 17-мĕшĕнче тăван столицăна—Мускава хăвăна тавăрăнчĕç.

Совет Сойюзĕнчи пуштăр мĕлĕк ĕçсинчен тата пĕтĕм тĕнче „Çурçĕр полюсĕ" станци ăçтала кăсйинне, тăвата совет сынни историре халиччен пулман експедицине мĕн ĕçленине 9 уйăх хушшинче кашни кун тимлĕн сăнаса пычĕç.

Çурçĕр полюсне çĕнсе илесси çинчен отомлăх томĕнче ĕмĕрсем хушши ĕмĕтленсе пурăннă. Арктика чĕррине—полюса ситне хăтланнă пĕрчен-пĕрчен хăйăлăн тĕнчеçĕсем те историре сахалах пулман. Анчах вĕсем ĕмĕнĕ пурнăçех пурăнаç кĕмен, хăйăлăн полярникесене хăвар Арктика парăнтарнă. Большевиксем çеç, тăван çĕршыва суйăмăн ĕçратнине сунатланнă совет патриочĕсем—Сталин йăлтах сăмах пăхса ĕçтернĕ çынсем çеç Çурçĕр полюсне çĕнсе илчĕç. Партири тата партире тăван большевиксем çĕнсе илме пултарайман крепăçсем сукмине папанинцăсем пĕтĕм тĕнче умĕнче тепĕр хут кăтартса панĕç.

Папанинцăсем çĕç çав тери йăвăр тата хăйсен пурнăçĕшĕн хăрушă пулнă. Вĕсем полюсран Гренланди сăранĕсем патне сити 2.500 километр ытла кусна, Çурçĕр полюсĕнчи 20—30 градусла синĕсенче, сил-тăмаленче, полюр кăсĕсенче нимĕнле йăвăрлăхсене пăхмасăран 9 уйăх хушши ăслăлăх ĕçĕсене туса пынă, ятомăсĕх âспусене çĕнĕ пĕлӳсемпе пуйăлатăп. Вĕсем тĕнчери ăслăлăх вальăн çĕнĕ пысăк вклад тунса панĕç.

Пĕтĕм тĕнче, пĕтĕм малта пыракан етемлĕх хăйăлăх совет полярникĕсене чăн-чăн культурăпа цивилизаци рыцăрĕсем вырăнне хурса саламлать. Сталинла тапхăрти сынсен ăнăхăри пек хăйăлăхĕпе паттăрлăхĕ çинчен сарăлна чăн ĕмĕртен ĕмĕре, ăруран ăрува кусса пырĕ.

Папанина, Кренкеле, Ширшова, Федорова Çурçĕрти Пăрăл океанăпа мĕн хăнхалантарнă, вĕсен шиккĕрĕлĕхне, тимлĕхне, пĕртăлевне мĕнле вăй тытнаса пынă?

Ушса тупса пуйăс тĕлĕнсе мар, пуйăс пухас та хăйсене чапа кăларасси те мар, —вĕсене, çав тăвата совет сынникне, пачах урăхти чĕрĕ вăй парса хăнхалантарса пынă!.. Отолин пăхса ĕçтернĕ çынсем, социализăмăпа тăван çĕршывăн патриочĕсем—вĕсем хăйсен хăйăлăх ĕçне хамăран аслă государствăна усă кӳрес тесе тунă. Вилĕмсĕр совет халăхĕн чапĕçĕм, хăйсене пăхса ĕçтернĕ Ленин—Сталин партин чапĕçĕм вĕсем тĕлĕнмеле хăйăлăх кăтартрĕç.

Партине, тăван çĕршыва чунтан-чĕререн йуратас, халăх ĕçне тӳрĕ кăмăлпа тĕрĕс туса пырас, хăйсен вăйăхăнне ялтах коммунизăм ĕçне парас, революцăн ташманĕсене нут-тĕнĕ курайманлăхпа тапрăха çĕмĕрсе пырас,—ак çак туйăмсем çунатлатарнă ĕнтĕ папанинцăсене „Çурçĕр полюсĕ" станцинче ĕçленĕ вăхăтра. Советăн патриотизмĕн, большевикла партине вĕçĕмсĕр йуратнин çак туйăмсем пĕтĕм совет халăхĕшĕн палла пулса тăрассĕ. Вăл туйăмсем пирĕн ăсточиксене, краснофлотецсене, пограничниксене, пĕтĕм совет халăхне паттăр ĕç тума чĕрĕ вăй парса хавхалантарассĕ, вăл туйăмсем мĕн пур йăвăрлăхсемпе чăрмавсене сирсе пăрахмали ирĕк-кăмăлăн тапса тăракан сăлтăрĕ пулса тăрассĕç.

Пирĕн тимлĕ те ĕçчен халăх ССР Союзĕнче хăвалă индустрилĕ державă туса хучĕ, хăйĕн ывăлĕ-хĕрĕсене, вăл совет сынни чаплă пахалăхĕсене парса ӳстерет. Папанин, Кренкел, Ширшов тата Федоров совет халăхĕн ӳкĕлми пайĕ пулса тăрассĕ. Социализăмăн ятрой çеç сакăн пек геройсене çуратса кăларма пултарнă, капиталисăм тĕнчи сакнашкал геройсем çинчен ниҫăсан та пĕлмен, пĕлмест те. Пирĕн тăван çĕршывра çеç талантсем чечеленме пултарчĕç, халăх ташманĕсемпе кĕрешĕке мухтавлă совет паттăрĕсем, хăйăр сутсантăлăха пăхăнтаракансем пиҫĕхсе пычĕç, вăл сынсен революцăпĕн, йăратнă тăван çĕршывăпăн пурăннипе пуссĕ урăх пурнăç çук та.

Хăйăлă тăвата çын кусса çӳрекен пăр çинче историлĕ ĕç тунă, Çурçĕр полюсне çĕнсе илни тата ăслăлăх ĕçпечĕн тĕнчене вĕрентни—çак вăл ССР Союзĕн вăйăхăнчĕне кудăтрине чаплăн палăртса тăрать. Ленин—Сталин партийĕ совет сынновине вĕрентсе пыракан мораллĕ пысăк пахалăхсене ӳçĕлн палăртса тăрать. Тăван çĕршывран инçетре пурăннă чухне цапаннинцăсем парти çинчен, ăслă Сталин çинчен, хăйсене çуратса ӳстернĕ тăван çĕршыв çинчен шухăшласан, вĕсен чĕрĕ вăй килес кĕнĕ, хăйсем çĕнтересси çине шанăçси вăйланнă. Ака мĕншĕн вĕсем тăван çĕршыва çĕнтерӳе итсассине тавăрăнсан Сталин йуаташ патне сывлă çыру-вĕпĕр хăйсен туйăмĕсене çакăн пек хумханулăн палăртса пачĕç:

„...Кĕпĕр, сирĕн çаданшне пурнăçа кĕртсе, Çурçĕр полюсне алăа илсе тата çăнаса вĕренсе, кусса çӳрекен пăр çинче 9 уйăх хушши пурăнтăмăр. Хамăрăн пĕтĕм ĕçсене, хамăр вăй хурса тăрăшнисене, хамăрăн ăслăлăхлă ĕç резултатĕсене епĕр Сире, Иосиф Виссарионович, халлапа саратпăр, çакăн пекех епĕр хамăр пурнăçсене пĕр тахçанах ĕнтĕ Ленин—Сталин партине халлапа пана".

Ленин—Сталин партийĕ йĕртне пыракан совет халăхĕ хăйĕн ывăлĕсене йуратма пĕлет. Папанинцăсене Ленинградра тата Мускавра чаплăн кĕтсе илни, вĕсене партипе правительствă руководителĕсем Кремлре йышăнни—совет халăхĕн аслă йăратуне кăтартса парать. Папанинцăсем Совет Сойюзĕн чапне çĕнĕ тĕслĕма сĕкленĕрĕç.

Пирĕн тăван çĕршыв — пĕтĕм малта пыракан етемлĕхĕн тĕрĕкĕ, ăлăкă çамаллапа культурăн тата цивилизацин тĕрĕкĕ. Епĕр халăх тăшманĕсемпе, йăтăçпушăн интервенцăсен сарăсемпе хăйăрăн кĕрешнĕ-хăмăр çĕршыв никама та ăлăкăнса тăмала мар турăмăр, унăн ирĕклĕхне сыхласа хăвартăмăр. Епĕр кĕрешнĕ иннĕ мĕн пур çĕнтерӳсене хамăрăн тăван çĕршывăн ячи лайăх-ывăлăсен йунĕпе çуса тасатнă. Епĕр пĕтĕм ҫĕ етемлĕхпе ырă тăвасăшăн пурăннăтăр, ĕçлентĕр. Телейлĕ, ирĕклĕ, хăватлă совет халăхне ĕлĕкхи пек ывăлăнăлă чуралăхпа екеплоатацине кĕртме йама пултараран вăй тĕнчере çук. Совет çынсем—пĕччен-пĕччен ĕçлекен хăйăр пулăç! Пирĕн тăван çĕршывăн таса чиккисем çине алă сĕкленĕ хăйăкана хуйăх пулăç! Кам та ăçам тăван çĕршыва пăрахса тăмама сутăвас çук çине тăрат!—ăна пур пĕрех вилĕм кĕтет.

Тăван çĕршыв умне вăрçă хăрушлăхĕ килсе тухас пулсан пĕтĕм 170 мĕлйăнлă совет халăхĕ герой пулса тăрĕ, тăмана вăл ăçтан килнĕ—çавăнта, хăйĕн çĕрĕ çинче çапса салатĕ.

Пирĕн тимлĕ те ĕçчен халăх ССР Союзĕнче хăвалă индустрилĕ державă туса хучĕ, хăйĕн ывăлĕ-хĕрĕсене, вăл совет сынни чаплă пахалăхĕсене парса ӳстерет. Папанин, Кренкел, Ширшов тата Федоров совет халăхĕн ӳкĕлми пайĕ пулса тăрассĕç. Социализăмăн ятрой çеç сакăн пек геройсене çуратса кăларма пултарнă, капиталисăм тĕнчи сакнашкал геройсем çинчен ниҫăсан та пĕлмен, пĕлмест те. Пирĕн тăван çĕршывра çеç талантсем чечеленме пултарчĕç, халăх ташманĕсемпе кĕрешĕке мухтавлă совет паттăрĕсем, хăйăр сутсантăлăха пăхăнтаракансем пиҫĕхсе пычĕç, вăл сынсен революцăпĕн, йăратнă тăван çĕршывăпăн пурăннипе пуссĕ урăх пурнăç çук та.

Хăйăлă тăвата çын кусса çӳрекен пăр çинче историлĕ ĕç тунă, Çурçĕр полюсне çĕнсе илни тата ăслăлăх ĕçпечĕн тĕнчене вĕрентни—çак вăл ССР Союзĕн вăйăхăнчĕне кудăтрине чаплăн палăртса тăрать. Ленин—Сталин партийĕ совет сынновине вĕрентсе пыракан мораллĕ пысăк пахалăхсене ӳçĕлн палăртса тăрать. Тăван çĕршывран инçетре пурăннă чухне цапаннинцăсем парти çинчен, ăслă Сталин çинчен, хăйсене çуратса ӳстернĕ тăван çĕршыв çинчен шухăшласан, вĕсен чĕрĕ вăй килес кĕнĕ, хăйсем çĕнтересси çине шанăçси вăйланнă. Ака мĕншĕн вĕсем тăван çĕршыва çĕнтерӳе итсассине тавăрăнсан Сталин йуаташ патне сывлă çыру-вĕпĕр хăйсен туйăмĕсене çакăн пек хумханулăн палăртса пачĕç:

„...Кĕпĕр, сирĕн çаданшне пурнăçа кĕртсе, Çурçĕр полюсне алăа илсе тата çăнаса вĕренсе, кусса çӳрекен пăр çинче 9 уйăх хушши пурăнтăмăр. Хамăрăн пĕтĕм ĕçсене, хамăр вăй хурса тăрăшнисене, хамăрăн ăслăлăхлă ĕç резултатĕсене епĕр Сире, Иосиф Виссарионович, халлапа саратпăр, çакăн пекех епĕр хамăр пурнăçсене пĕр тахçанах ĕнтĕ Ленин—Сталин партине халлапа пана".

Ленин—Сталин партийĕ йĕртне пыракан совет халăхĕ хăйĕн ывăлĕсене йуратма пĕлет. Папанинцăсене Ленинградра тата Мускавра чаплăн кĕтсе илни, вĕсене партипе правительствă руководителĕсем Кремлре йышăнни—совет халăхĕн аслă йăратуне кăтартса парать. Папанинцăсем Совет Сойюзĕн чапне çĕнĕ тĕслĕма сĕкленĕрĕç.

Пирĕн тăван çĕршыв — пĕтĕм малта пыракан етемлĕхĕн тĕрĕкĕ, ăлăкă çамаллапа культурăн тата цивилизацин тĕрĕкĕ. Епĕр халăх тăшманĕсемпе, йăтăçпушăн интервенцăсен сарăсемпе хăйăрăн кĕрешнĕ-хăмăр çĕршыв никама та ăлăкăнса тăмала мар турăмăр, унăн ирĕклĕхне сыхласа хăвартăмăр. Епĕр кĕрешнĕ иннĕ мĕн пур çĕнтерӳсене хамăрăн тăван çĕршывăн ячи лайăх-ывăлăсен йунĕпе çуса тасатнă. Епĕр пĕтĕм ҫĕ етемлĕхпе ырă тăвасăшăн пурăннăтăр, ĕçлентĕр. Телейлĕ, ирĕклĕ, хăватлă совет халăхне ĕлĕкхи пек ывăлăнăлă чуралăхпа екеплоатацине кĕртме йама пултараран вăй тĕнчере çук. Совет çынсем—пĕччен-пĕччен ĕçлекен хăйăр пулăç! Пирĕн тăван çĕршывăн таса чиккисем çине алă сĕкленĕ хăйăкана хуйăх пулăç! Кам та ăçам тăван çĕршыва пăрахса тăмама сутăвас çук çине тăрат!—ăна пур пĕрех вилĕм кĕтет.

Тăван çĕршыв умне вăрçă хăрушлăхĕ килсе тухас пулсан пĕтĕм 170 мĕлйăнлă совет халăхĕ герой пулса тăрĕ, тăмана вăл ăçтан килнĕ—çавăнта, хăйĕн çĕрĕ çинче çапса салатĕ.

Герой-папанинцăсем Мускавра

Çурçĕр полюсне шиккĕр çĕнсе илекенсем — Папанин, Кренкел, Ширшов тата Федоров йулташсем мартăн 17-мĕшĕнче Мускава çитнĕ.

Хĕрлĕ столица хăйăлă папанинцăсене кĕтсе илме калама çук чаплăн хатĕрленнĕ. Мускав урамĕсене праçник чухнехи пек илемлетнĕ. Пур çĕрте те Сталин йултăшăн, партипе правительства руководителĕсен, Папанинăн, Кренкелĕн, Ширшован тата Федоровăн портречĕсем. Урамсенче савăнăçлă та хаваслă.

Ленинградран папанинцăсене килекен пуйăс çитнĕ вăхăт тĕлне вокзала патне Мускав ĕçшăнисем пынă-пинене пырса тăнă.

Шăн 4 сехетре пуйăс Мускава çитет. Хаваслă марш сассине пĕрле вагон çинчен мухтавлă папанинцăсем тухаççĕ. Папанинцăсене вĕсен тăвайăмăсем тата штти паллапа çынсем хĕрӳлен ыталаççĕ. Пиншер сасăсем пĕр хăрăс „ура" кăшкăраççĕ. Вĕсене Совет Сойюз Геройĕсем Громов, Чкалов, Водопьянов, Молоков йултăшсем тата ыт. те саламлаççĕ. Хисеплĕ караул начальникĕн рапортне йышăнса, Папанин, Кренкел, Ширшов тата Федоров вокзал площадĕнчи трибунă патне кайаççĕ.

Митинг уçалать. ПСК(б)П Тĕп комитечĕ Мускав Комитечĕ, ССР Сойюзĕн Халăх Комиссарĕсен Совечĕ тата Мускав Совечĕн ячĕпе, Мускав хулинче Мускав облаçĕн, чи пур ĕçсăпăнсен ячĕпе Арктикăн хăйăлă çĕнтерекенесене ПСК(б)П Мускав Комитечĕпе Мускав Хула Комитечĕн секретарĕн ĕçсене туса пыракан Угаров йултăш саламлать. О. Й. Шмидт йултăш москвичсене саламласа сăмах туса калана хыçăн, Папанин йултăш сăмах калать.

Митинг пĕтет. Площадь çинче „Интернационал" сасси янăрать. Мухтавлă герой папанинцăсене, сталинла заданине анăçлăн пурнăçа кĕртекенсене чысласа хыттăн „ура" кăшкăрни чылайччен лапламасть.

Тăванĕсем тата тусĕсем йĕриташра хупăрласа илнĕ папанинцăсем чечекесемпе илемлетнĕ машинăсем çине лараççĕ. Социализăмăн аслă çĕнтерӳĕсене чĕрĕ вăй парса хавхалантаракана тата вĕсене организацилекене Сталин йултăша, вăл вĕрентсе ӳстернĕ мухтавлă папанинцăсене чысласа выляккан оркестр тата саламлă сăмахсен сасипе хăйăлă поҫарниксем Кремле кайаççĕ.

(ТАСС).

Ылмашăк: „Хамăр тăван çĕршывăн хăйăлă ывăлĕсене салам!" Ăна Çурçĕр полюсне çĕнсе илнĕ хăйăлă паттăрсен, ССР Сойюзĕн Аслă Совечĕн депутатĕсен—Папанин, Ширшов, Кренкел тата Федоров йултăшсен ячĕпе кăларăмă.

(Сойузфото).

Совет Сойуз Геройĕн И. Д. ПАПАНИНĂН сăмахĕ

Халăл йултăшсем! Епĕр тăван столицăна тавăрăннипе телейлĕ, çунтан епĕр çуталăк кайăрах вĕçсе тухса кайрăмăр та, Советлă Социалисăмăлă Республикăсен Союзĕн хĕрлĕ йăлавне Çурçĕр полюсне туртăмăр.

Кусса çӳрекен пăр çинчи пирĕн експедицин тунă ĕçсем хыçăн пирĕн тăван çĕршыв: центрти полюр бассейнни ăмĕр-ки вăрттăнлăхĕсене совет сынни-сем çуса палăртнĕç,—тесе калама пултаратăп. Сăмăннăн телейлĕ епĕр.

Пăр çинче пĕчĕк палăтăра пурăннă чухне епĕр Мускава кашни кунах тимлĕн итлетнĕçĕр, халăл социалисăмăлă тăван çĕршывăн чĕрни тапнине туйса тăмăр. Хамăрăн мĕн пур шухăшăмсене епĕр сире туйса, сирĕнне пĕрлĕ пултăмăр. Пирĕн ĕçе пĕтĕм халăл совет халăхĕ, пирĕн хĕрӳлĕн йуратаканнăй Сталин йултăш сăнаса тăнине епĕр пĕлнĕ, çавăнпа та епĕр хамăр çине хунă шанăçа тӳрре кăларма тăрăшрăмăр.

Пăр çинче тăхăр уйăх хушши кусса çӳренĕ чухне епĕр Мускава кашни кунах тимлĕн итлетнĕçĕр, халăл социалисăмăлă тăван çĕршывăн чĕрни тапнине туйса тăмăр. Хамăрăн мĕн пур шухăшăмсене епĕр сире туйса, сирĕнне пĕрлĕ пултăмăр. Пирĕн ĕçе пĕтĕм халăл совет халăхĕ, пирĕн хĕрӳлĕн йуратаканнăй Сталин йултăш сăнаса тăнине епĕр пĕлнĕ, çавăнпа та епĕр хамăр çине хунă шанăçа тӳрре кăларма тăрăшрăмăр. Епĕр ĕçе пĕтĕм халăл совет халăхĕ, пирĕн хĕрӳлĕн йуратаканнăй Сталин йултăш сăнаса тăнине епĕр пĕлнĕ, çавăнпа та епĕр хамăр çине хунă шанăçа тӳрре кăларма тăрăшрăмăр.

Пăр çинче тăхăр уйăх хушши кусса çӳренĕ чухне епĕр Мускава кашни кунах тимлĕн итлетнĕçĕр, халăл социалисăмăлă тăван çĕршывăн чĕрни тапнине туйса тăмăр. Хамăрăн мĕн пур шухăшăмсене епĕр сире туйса, сирĕнне пĕрлĕ пултăмăр. Пирĕн ĕçе пĕтĕм халăл совет халăхĕ, пирĕн хĕрӳлĕн йуратаканнăй Сталин йултăш сăнаса тăнине епĕр пĕлнĕ, çавăнпа та епĕр хамăр çине хунă шанăçа тӳрре кăларма тăрăшрăмăр.

Пăр çинче пĕчĕк палăтăра пурăннă

Стахановцăсемпе ударниксем парти ретне кĕреççĕ

Вăрнар. Кольцовăри Сталин ячĕпе тăракан колхозра стахановцăсемпе ударниксем—партин совет влăхне чĕререн парăнса тӳрĕ ĕлĕкрен сăмсăм парти ретне кĕреççĕ.

Кăçалхи январăрпе февраль уйăхĕсем хушшинче 7 сыпăка парти ретне илнĕ. Кĕрĕс текен сăмсăм татах та пур, вĕсем хальхи политикăллисене вĕренеççĕ.

Парторганизаци коммунисеппе, сочувствующисене тата комсомолсене большевиксла воспитани парас тĕлĕшпе лайăх ĕçлесе пырать. Кунта политшкулсем уйăхсем ĕçĕсене анăи организациленĕ.

Политшкулсене вĕренес пăракан коммунисеппе комсомолецсем хăйсем вĕренине практикăла ĕçпе сыхăнтарса пыраççĕ. Вĕсем колхозниксем хушшинче политкăлăна агитаци ĕçне йĕркелесе йăрăссине пысăк ĕçсем ҫунă. Пур тĕлĕшпе те малта пыракан-примерăй колхозниксем сочувствующисем ретне кĕреççĕ. Сочувствующисем ретĕнче çак икĕ уйăх хушшинче 5 çын парти кандидачĕ кӳрĕç. Халь сочувствующисем ретĕнче 9 çын.

Сталин ячĕпе тăракан колхозпи парторганизаци хăйĕн ĕçне татах та лайăхлатса йăрса, пур ĕнчен те примерлăрах ĕçлесе малта пыракан организаци пулăсаса шанса тăратăр.

Гусев.

Стахановец-агитатор

Александр Антонович производствăра ĕçлеме пуçланăранпа тахăр çул ҫитрĕ ĕнтĕ. Канашри автомобиль пуçăкăнăн завода 1933 çул пуçламăшĕнче кĕрет. Ăна тӳрех механически цеха тимĕрçĕ пулса ĕçлеме илеççĕ.

Тахăр çул хушшинче Антонич пĕр прогул та, пĕр брак та туман, ĕçланăх хăйне пăнă плана ытлащпине тултарса пынă. Стахановла йышăн пуçланса кайсан, Александр Антонович болтсем касас ĕçре ниҫта, тумăр ҫитĕнӳсем тăват. Вăл кунне 305—болт касать вырăнне 500—600 болт касма пуçлать. Кăçалхи январ уйăхĕнчи плăна 700 процент тултарнĕ.

1937 çулта ССР Сойӳзĕн Верховнăй Советне суйлама хатĕрленине чухне Антонич цехри агитатор пулса ĕçлет. Сăвăнтăпах вăл агитатор пулса ĕçлет. Тăрăпаса ĕçленĕрен ĕç ăслăх пырать унăн. Рабочисем йыраттаççĕ ăна, мухтаççĕ. Хăçатсем вуласа панисĕр пуçне кашни пилĕк тунта пĕрре 30 минутлах калаçусем туса иртерет. Хальхи вăхăтра рабочисем „РСФСР Верховнăй Советне суйламали положенийĕ" вĕренеççĕ. Ку ĕнĕпене вăл 4 заҫăта туса иртернĕ.

Александр Антонич вĕрентнине хутла сахал пĕлнĕ рабочисем: Курбатов А., Белышев т. ыт. те нумăй ӳсрĕç. Антонич ăланах рабочисемпе пĕрле. Ăна общественнисенче, пухусенче пур ҫĕрте те курма пулать. Ашшăн каласать. рабочисен ĕлĕкхи пурнăç условийĕсем ҫинчен каласа парать. Вăлах цехри стена хăçатне кăларнă ҫĕрте ĕçлет, актилă корреспондент тата фабрик-завод комитет члене.

Александр Антонович Котăраров хăйĕн пилĕвне, хапартассишĕн те тăрăшса ĕçлет: Политкăла тата илемле литература кĕнекисем, хăçат-журналсем вулать. Акă 1937 çулта П. Павленкон „На Дальнем достоке", А. Толстăйăн „Петр 1", Шолховăн „Уçнă серем", „Лапка Дон", Н. Островскин „Тăвăлпа çуралнисем", „Хурçă йĕпле хĕрнĕ" т. ыт. писателсен произведенисене вуласа тухнă.

Н Йумангай.

Малта пыракан колхозсен опычĕпе ĕçлемелĕ

ШЦЛЕП: Районра чылай колхозсем сталинла 7—8-мĕллăрд пăт тĕптăра туса пăлесшĕн большевикла кĕрешеççĕ. Кăçал гектартан 100—120 пăтран кайăк пур тĕптăрта туса илесшĕн 83 колхозри пур бригадăсем те пĕр-пĕршшне социалисăмла ăмăртăва тухрĕç.

Çапах та, начар ĕçлекен колхозсем те пур. 28 колхоз социалисăмла ăмăртăва хутшăнман. Вăйлă тăпрăлă туса илес ĕçре ӳсĕртла вăрăх пысăк вырăн йышăнса тăрат пулин те, районра вырăнти вăрăхсене сыртлине улăштарăсем халичен ăçăлаймăç-ха.

Çавăн пекех вăрлăхсене трийĕпе тасатса ҫитересси те ҫитĕклăх мар. Пайăн ҫул 91,5 процент ҫеç тасатнă.

Иртнĕ çулта чылай колхозсем торф тăкнă вырăнсене пысăк тухăçлă тырă пулсем туса пачĕç. Кăçал торф туртăрас ĕç хĕрлĕ пырать. Районăна 68155 лаң торф туртăраса плана 152 процент тултарнă. Тепĕр 60270 лаң ҫула туртăрăнă, вăл 3412 центнер, кайăк-кĕшĕн тиеленнĕ 3074 центнер пухнă, минерал ăнăхсене кӳрсе килес плана ытлашшипех пурнăçланă.

Свердлов тата Карл Маркс ячĕпе тăракан, „МОПР", „Тимĕр сырми" колхозсем иртнĕ çулта нихăçанпăхинчен ытла вăйлă тырпул туса илнĕ. Çак асăннă колхозсенче кăçал татах вăйлă тырпул илессинчен хаклăрах кĕтеççĕç.

Свердлов ячĕпе тăракан колхоз кăçал вăтăм гектартан 20 центнер тĕттыра, сĕрулми 500 центнер туса илессинчен кĕтеççĕ.

Мăнал ялсоветне кĕрекен „Тимĕр сырми" колхоз (колхоз председателĕ Никита Чемендов) малта пыракан стахановецсемпе ударниксен республикри слетĕнчен тавăрăнсан слот решенине колхозниксене тĕплĕн ăнлантарса пачĕ.

Гер. Шчербаков.

Клементйева бригади малта

А. Клементйева иртнĕ çулта районри колхоз шкуленчен вĕренсе тухрĕ. Кун хыççăнах „18 лет Октября" колхозăн (Сĕрпӳ р.) 1-мĕш бригадин бригадирне суйларĕç. Халĕ унăн бригади 2-мĕш бригадăпа ăмăртса ĕçлет.

Мартăн 1 мĕнĕпе ăмăртакан бригадăсем мĕнле ĕçлесе пынине тĕрĕслĕ-лесе тухрĕç. Тĕрĕслесен 1-мĕш бригада малта пыни куранчĕ. Ку бригадăри колхозниксем уйăх тислек, йăшăкан, тутăр, кайăк-кĕшĕк тислĕкĕ ҫитĕлĕкле кăларнă. Вĕсем йăлхуҫалăх машинисене йăсăлса, сухалакансем, сӳрелекенсем, акакансем ҫумне ҫирĕплетĕсе пынă, вăрлăхсене е ҫитĕлĕкле суртласа хунă

А. Иванов.

РСФСР тата Чăваш АССР Верховнăй Совечĕсене суйламали Положенисене вĕренеççĕ

Шупашкарти Чăваш педагогика рабфакĕнчи студенчесемпе преподавательсем хушшинче организациленĕ полит-кружоккисенче „РСФСР Верховнăй Советне суйламали Положенине" вĕренме пуçларĕç. Кружоккисене педагогика институтĕнчи комсомолец-студентсем ĕнтĕçе пырассĕ. Рабфакри иккĕмĕш кружока педагогика институтĕнчи литература факультетĕнчи студент Н. Дедушкин ĕнтĕçе пырать. Кружок аван ĕçлет. Ку кружокра вĕренекенсен кашнинех хăçатпа политленсе тухнă „РСФСР ВерховнăйСоветне суйламали Положени" пур. Н. Дедушкин заҫатисене аван хатĕрленсе пырать. Студентсем суйлав Положенине вĕренеççĕ.

Ф. Галкин.

Традькасси ялсоветĕнче (Хĕрлĕ Чутай ҫыннĕ) вулав сӳрт пуçлăхĕ Уҫăпанов йăлтăн суйлав саккуне ăнлантарассине тăрăшса ĕçлет. Мартăн 13-мĕшĕнче вăл ялсовет членĕсене пухса „РСФСР Верховнăй Советне суйламали Положенине" ăнлантарса пачĕ. Тата ялсоветри колхозсенче суйлав саккуне вĕренме кружоксем организацилерĕç.

Г. Иеремейев.

Тип Çырма ялсоветĕнче (Трак р.) Дмитрон ячĕпе тăракан колхозра Чăваш АССР тата РСФСР Верховнăй Советĕсене суйламали Положенисене вĕренеççĕ ăна вĕрҫелетĕç. Суйлав Положенине вĕренме йăтăрласа кружок организациленĕ. Даҫатисенĕ П. Уткина агитатор иртерет. Колхозниксем заҫатисене пĕр сикгерменсĕр ĕçлеççĕ. Ку тăранчĕн 5 заҫăта туса пӳртне.

В. Сенгерин.

Панăш ялĕнчи (Елĕк р-нĕ) колхозниксемпе йĕдиколичниксем (48 çын) „РСФСР Верховнăй Советне суйламали Положенин" кашни статйине тĕплĕн вĕренеççĕ. Суйлав Положенине вĕренессипе пурĕ 16 заҫăта иртернĕ. Халĕ вăл кружокра тăракансем „Чăваш АССР Верховнăй Советне суйламали Положенине" вĕренме пуçларĕç.

В. Петров.

Пĕркеç ялсоветĕнчи (Патăрйел р-нĕ) Шмидт, Буденный ячĕпе тăракаш колхозсенчи колхозниксемпе ӳрнере икĕ хут „Чăваш АССР Верховнăй Советне суйламали Положенине" вĕренеççĕ. Агитаторсем суйлав Положенине „Чăваш Коммунĭ", „Красная Чувашия" хăçатсем тăрăх вĕренеççĕ. Положенине ăнлантарса парас тĕлĕшпе уйрăмăнах Королев агитатор аван ĕçлет.

Н Кеонфонтов.

Шупашкарти спирт заводĕнче РСФСР тата Чăваш АССР Верховнăй Совечĕсене суйлама хатĕрленнĕ май хутла сахал пĕлекенсене вĕрентме пуçларĕç. Халĕ хутла пĕлменнисен шкулĕнче 20 сыпăк вĕренет. Хутла пĕлменнисен шкулĕнче вĕренекенсем РСФСР тата Чăваш АССР Верховнăй Совечĕсен-суйлавĕсем тĕлне хутла лайăх-пĕлекен пулассăнăн тăрăшаççĕ.

В. Васильев.

Кив Шуҫаҫанта (Вăрнар р.) кашни ӳнерех ҫамрăксен вечерĕсем пуçла иртеççĕ. Вечерсенче ăланах ҫăсатеем ҫинчи сĕнĕ хыпарсене тата „РСФСР Верховнăй Советне суйламали Положенине" калаçа ăнлантарассĕç. Кунсăр пуçне колхозра суйлав саккуне вĕренме уйрăм кружок организациленĕ, унта 60 сыпăк вĕренет.

М. Б. Гаврин.

Тĕрĕр ялсоветĕнчи (Трак р.) колхозсенче „РСФСР Верховнăй Советне суйламали Положенине" вĕренеççĕ. Ăслăрсен агитатор ĕнтĕçе пыракан кружокăн малтанхи заҫатийĕсенче „Иванов йăлтăн сăмрăкĕ Сталин йăлтăн ответне" сӳтсе-явăрçĕç. Халĕ „РСФСР Верховнăй Советне суйламали Положенине" вĕренеç май, РСФС Республикĕн картинне палăнаççĕ.

Ст. Филиппов.

Осоавиахим организацийĕсенче

○ Анат Пăвăшпа (Пĕтĕрне р.)• çак уйăхра 13 çынран Осоавиахим организацине турĕç. Халĕ организаци валăри винтовка, противогаз тата Хĕрлĕ Çар ҫинчен сырнă кĕнекесем илчĕç. Осоавиахим членĕсем ПВХО значок нормисене ăнлантарса вĕренеççĕ. Организацине граждан вăрçинче пуçнă Смирнов йăлтăн иертет пырать.

В. Имеляйанов.

○ Кăçалхи январ уйăхĕнче Алексеевка ялĕнче (Пĕтĕрне р.) 29 çынран Осоавиахим организацине турĕç. Осоавиахим членĕсем пурте тĕл пеме тата ПВХО значокне илмели пирĕсене пама хатĕрленеççĕ, Осоавиахим членĕсем Мăйăн 1-мĕшне оборонăй значокĕсене илнине кĕтсе илме пулчĕç.

Г. Иаковлев.

Укçа-тенкĕ пухас ĕçре тивĕçлĕ хăвăртлăх кирлĕ

ВĂРНАР. ПБК(б)П Чăваш Обкомĕн нойаберĕн 13—14-мĕшĕнче пулса иртнĕ VI-мĕш Пленумĕ чылай районсенче укçа-тенкĕ пухас плана тултарасси чăтма çук кайăк пынине палăртса, финанс ĕçĕнче кайă пулса пыракине пĕтерес тĕлĕшпе татăклă кăтартусем парса хăварнă.

Парти Чăваш Обкомĕн Пленумĕ пулса иртнĕренне районри финанс пайĕ Пленум решенисене пурнăçа кĕртессине ĕç пуçарса йăлтăн. Анчах та ку пуçару малтанлăха ҫеç хăйĕн хастăрлăхне кăтартрĕ.

Перремĕш кварталта районĕне 830.400 тенкĕ пухмала пулнă пулсан, пайăнки куна 191.709 тенкĕ кăна пухнă. Ку вăл квартăл планне 23 процент ҫеç тултарни пулать. Уйăрăм тĕлевсем тăрăх илсен, пайăнки куна: йăлхуҫалăх налоге 38,2 процент, окладлă страховани 35,2 процент, займ 14 процент, кулътсбор 2,8 процент ҫеç тултарнă.

Государствăлă тупăшсем йĕнĕпе илсен те çавнах курма пулать. Перремĕш квартăлта государствăлă тупăшсенчен 1.135.000 тенкĕ укçа пухăнмала пулнă пулсан, пайăнки куна 531.546 тенкĕ пухса, квартăл плане 46 процент ҫеç тултарнă. Уйрăмăнах ку тĕлĕшпе тыппул хатĕрлев пункчĕ кăна пырать. Вăл пайăнки куна хăйĕн планне 20 процент кăна тултарма ĕлкĕрнĕ.

Плана тултарма чылай организацисем иртнĕ çулхи парăмсене тӳлемессĕр тăнине ĕçе чăрмантарса пырассĕç. Акă: выльăх-чĕрлĕх хатĕрлев пункчĕн 1176 тенкĕ, выльăх-чĕрлĕх техникумĕн 43827 тенкĕ, пахча-симĕç хатĕрлев пункчĕн 3580 тенкĕ, çу заводчăн 3443 тенкĕ тӳлемелле. Кун ҫинчен районри финанс пайĕ вĕсене темиçе хутчен асăрхаттарсан пай-тулин те, вĕсем пĕри те пĕр пус та тӳлеме шутламаççе-ха.

Халĕ перремĕш квартăл финанс планне вăхăтра тултарассишĕн вăйа хурса ĕçлес тĕлĕшпе участкăри финанс инспекторĕсем пĕр-пĕрин хушшинче социалисăмла ăмăртăва хутшăнчĕç. Ăмăртăва 1-мĕш участкăри налог инспекторĕ Никифоров йăлтăн малта пырать. Никифоров йăлтăн хăйĕн ĕçĕнче йăланăх йăлсоветсенчи финанс секцисемпе тата йăлсовет-активĕсемпе таччăн сыхăнса ĕçлес пырать. Вăл хăйĕн планне 1 пайăнки куна 98 процент тултарнă.

ПСК(б)П Чăваш Обкомĕн Пленумĕ укçа-тенкĕ пухасси ҫинчен йышăннă постановлени пурнăçласшĕн хăшпĕр йăлсоветсем те хĕрсех ĕçе тытăнчĕç. Мамăлай йăлсоветĕнче Пленум решенине сӳтсе-явăнă хыççăн, финансчи членĕсем Михеевпа Министров йăлтăшсем укçа-тенкĕ планне вăхăтра тултарса пырассишĕн пĕрпĕрине социалисăмла ăмăртава тухрĕç. Вĕсене кура финсекцин ытти членĕсем те ăмăртава хутшăнчĕç. Социалисăмла халăха укçа-тенкĕ парăмне вăхăтра парса тата татма кирли ҫинчен тĕплĕн ăнлантарса парассĕç. Мамалай йăлсоветĕ ăмăртса ĕçлесе укçа-тенкĕ планне вăхăтра тултарас тĕлĕшпе районра малти вырăна тухрĕ.

Çăван пекех Ӳершепуç, Кӳлхĕрри йăлсоветĕсем те ку тĕлĕшпе малта пырассĕç. Кӳлхĕрринче финанс секци членĕсене кашнине уйрăм участкăсене сумне сирĕплетнĕ. Хăйсене сирĕплетсе панă участкăсенче, массă хушшинче укçа-тенкĕ парăмне вăхăтра тата татасси ҫинчен ăнлантарса парассишĕн финанс секци членĕсем ответлă пулса тăрăççĕ. Кунта укçа-тенкĕ пухас плана вăхăтра тултарас ĕçре Флегентов учителĕ те питĕ хастарлăн ĕçлесе пырать. Халĕ Кӳлхĕрри йăлсоветĕ квартăл планне ытлашшипех тултарнă.

Колхозниксен куçтурă укçине тӳлемели пĕлтерӳсене Вăрман Шăхаль колхозĕ колхозниксем ăна пысăк хавасăлăха йышăнчĕç. Колхоз председателĕ Башкиров йăлтăн пуçарнине колхозниксем куçтурă укçине февралĕн 11-мĕшне 100 процентçĕпех парса татрĕç. Хăйсен пек ĕçлеме вĕсем Кĕперлĕ Кӳлхĕрри колхозне ăмăртува чĕнчĕç. Кадăш колхозĕнне Пĕчĕк Карачура колхозсем те куçтурă укçи тӳлемели ҫинчен пĕлтерӳсем илне кунах 50-мĕр процент тӳлесе татрĕç.

Çав вăхăтрах Какшăм, Вăрнар Хăмăш йăлсоветĕсем укçа-тенкĕ планне тултарас ҫĕрте чăтма çук начар ĕçлесе пырассĕç. Ку йăлсоветĕнче финанс секци членĕсем нимĕн те тумассĕç. Йăлсовет председателĕсем (Ласкейев, Козлова, Мирнова) „укçа-тенкĕ планне тултарасси пирĕн ĕç мар" тесе, çак ĕç сине çăвăрăнса та пăхмăсĕç.

Районра уйрăмах кайа йăлнă ĕç пăл—займ укçи пухасси. Айăкăш, Утар, Услапа, Йăлапăш колхозĕсем — ку тĕлĕшпе нумай кайа йăлнă.

Финанс планне тултарас ҫĕрте лайăх тĕслĕхсем сахал мар. Анчах та вăл лайăх тĕслĕхсене начар ĕçлекенсем патне ҫитересшĕн районри финанс пайĕ нимĕн те туман. Ку тарана ҫитсе кăçал финанс активĕсемпе пĕр канашлу та туса иртермен. Финанс планне тултарасшĕн кĕрешӳре анлăн сарса ăмăлать.

Ст. Улангай.

УКЕРЧĔК ҪИНЧЕ: (Сылтăмран çулахăйăла) **КУДРИАШОВА**—„Водоответа" инженер; **ПЕГАС**—спирт заводĕнчи стахановка; **КАЛИНКИНА**—Шупашкар хула Советĕн председателĕ.

Цыганов фото-укерчĕкĕ.

Фашисла йытăсен ушкăнне тĕп тунă

ССР Сойуз Верховнăй Сучĕн Çар Коллегийĕ совета хирĕсле „сылтăмла-троцкисла блок" ĕçе тăрах ăнăлласа персе пăрахмала тунисем тĕлĕнче приговора пурнăçа кĕртнĕ. Бухарина, Рыкова, Ягодăна, Крестинскине, Розенгольца, Иванова, Чернова, Гриҫкова, Зеленскине, Икрамова, Ходжайева, Шаранговича, Зубарева, Буланова, Лерина, Казакова, Максимов Динковскине, Кручкова — халăхăн çав усал та хăйар-ташмансене—персе пăрахнă! Фашисла сывнелеренсен, шпионсен, саттăрсăн-пытушканне çĕр пичĕ çинчен шăлса ывăннă.

Совета хирĕсле „сылтăмла-троцкисла блока" тĕп туни — совет халăхĕ ташмансене çĕнĕрен пит чăплăн çĕнтерни пулса тăрат. Фашисла агрессорсен малта пыракан ҫав хăйар отриадне арканса тăкнă.

Процесс кунсенче пирĕн çĕршыв, тӳрăмалла çынсем пурте çаклан. Пек таса туйăмпа пуранăçç, вăл туйăм: ĕçсынниссен ташманĕсене пĕтĕм вăйпа ылхани. Совета хирĕсле „сылтăмла-троцкисла блок" процеçĕ фашисмăн йĕренчĕкле, тискер кайăкла сăн-питне йăр ҫĕçăн кăтартса пачĕ, çав фашисмăн шанчăклă агенчĕсем — троцкисла-бухарина шпионсемпе сывнелеренсем совет халăхне майăн йăрса тытма, ăна капиталисăмла експлоататине пусмăрлăхăн тĕп-черĕкне кĕртсе ӳкерме хăтланнă. Суд следстви пынă чухне кашни кунах çав ирĕсĕр палăчĕн усал ĕçĕсем çĕнĕрен те çĕнĕрен палăр-са пычĕç, пирĕн çĕршыв та куллен-кун хĕрсе пычĕ, — ирĕсĕр палăчĕсем вĕт хăйсен усал ĕçĕсене пирĕн çĕршывăна хирĕç тума хатĕрленнĕ. Суд ларăвĕсем Сойузсен Сӳртĕнче пулса пычĕç, вăл сӳртăн ҫтенисен тепĕр йĕнче халăх тарăхăвĕн аҫа-сиçĕмĕ кĕрекле тăчĕ, нумай пин сынла митингсемпе пухусем пурте çапла ыйтрĕç—ылханда çĕлен-калтасене тĕп тумалă!

Халăхăн çак туйăмĕсем—пит ăнлămласкерсем. Совет халăхĕ хăйĕн тăван çĕршывне, Ленин—Сталин партине, хăйĕн çулпуçĕсене пĕтĕмĕсĕмĕр ӳратать. Социалисăмăн асла та чаплă сӳртне мĕлйунсем тӳрăмăпла çине тăрса ĕçлесе туса лартнă. Епĕр çакна ăнланса хĕпĕртетпĕр: епĕр çĕнтерес хăвата пур чăрмавсемпе йăвăрлăхсемпи витĕр те илсе туса пултартăмăр, ĕмĕтсене пурнăçа кĕртрĕмĕр. Социалисăмăн çурчĕ кунран кунах ырăрах пулса пырат, пирĕн пурнăç, пирĕн ачасен пурнăçĕ кунран кунах телейлĕрех те хăваслăрах пулса пырат. Социалисăм совет халăхĕн пурнăç йĕркине çирĕплĕн кĕрсе выртнăçĕ, нимĕнле вăй та пире кайала çăвăрăймĕ.

Процесра троцкисла-бухарина бандитсемпе вĕсен хуçисем—йытăçĕршыв разведкисем усал ĕçсем тума шутласа хунисене пĕтĕмпех уçса палăртна, çавна курсан пирĕн çĕршыв тăрăх, ирĕклĕ те никама пăхăнман çĕршыв тăрăх, тăрăху хуме вăйлăн çĕкленĕ,—пирĕн çĕршывăн сыннисем хăйсен пурнăçне хăйсем тăвакансем, хăйсен пурнăçĕн хуçисем пулса тăраççĕ. Пирĕн пĕтĕм халăх хускалса кайрĕ,—вăл хăйĕн асла çĕнтерĕвĕсене кăçа-кăпша сыхлама хатĕр тăрат. вăл хăйĕн тăван çĕршывĕн тивĕçлĕхĕпе никама пăхăнмалăхĕшĕн йăлашки йăнăш тумламĕ йăлмиччен кĕреçме хатĕр.

Троцкисла-бухаринла бандитсем вăрçа хатĕрленĕ, çав вăрçăра СССР Сойузне парăнтарасшăн пулнă. Вĕсем пысăк хăрушлăх килес тухнă сехетре фронта ӳсса хума, фашиссĕн çарĕсене пирĕн çĕр çине кĕртсе йăрса, ăна ĕçсынниссен ӳнĕпе шӳтерме шухăшланă. Вĕсем, капиталисăма калле тавăрас тесе, капиталисăмла експлоатацийĕ калле тавăрас тесе, совет çĕршывне ташманăх сутса хунă, Украинăна, Белоруссине, Приморйене, Ватам-Азири тата Кавказ леш енчи республикăсене ташмансен аллине парăшăн пулнă. „Сылтăмла-троцкисла блокра" танисем тӳрремĕнех нумай çул хушши йытăçĕршыв разведкисен тӳлевлĕ агенчĕсем пулса тăнă, вĕсем, хăйсен пĕтĕм ĕçĕсене ССР Сойузĕн вăрçалă хăватне хавшатас тесе, империалиссемпе пулас тытăçура ССР Сойузне парăнтарассине хатĕрлесе хурас тесе туса пынă.

Йытăçĕршыв разведкисем тата вĕсен главшпионĕ Троцкий хушшине, троцкисла-бухарина шпионсем хăйсен умне — пирĕн çĕршывăн хуçалăхăпа пурăнăçне çĕмĕрес тĕллев, ĕçсынниссем совет власне тарăхмала тăвас тĕллев лартнă. Вĕсем çар вăлăҫи кирлĕ йăпаласем тиенĕ пойассене тӳнтере-тӳнтере йăнă, йăлхуçалăх продуктисен запасĕсене пăсна, выльăх-чĕрлĕхсене йĕрекен чирсем сарнă, финансленне пăтрантарнă, вĕсем, ĕçсынниссен вар-хырăмĕсене сурас тесе, çу çине пăтасем, канăтăк вăнчăкĕсем йăнă.

Контрревоҫуцилĕ пĕтĕм сволочĕсене —троцкиссене, сылтăмшисене, зиновьевщăсене, меншевикене, эсерсене, буржуала националиссене, патша охранникĕсемпе провокаторĕсене пĕрлештерĕ троцкисла-бухарина шăршлă вăртăнлăхра совет власне хирĕç хĕçпăшалă восстанисем тума кулакла кадрсене хатĕрленĕ. Йытăçĕршыв разведкисемпе тӳрĕмĕнех калаçса татăлса тата Иуда-Троцкий хушшине „сылтăмла-троцкисла блок" партипе правительствă руководителĕсене хирĕç террорла актсем организацинене. Троцкисла-бухарина бандитсен аллисем нихçан асран каймăр Сергей Миронович Кировăн тата йăнĕпе хĕрелне. Çав бандитсем ĕнтĕ — мухтавлă большевиксене В.Р. Менжинскине, В.В. Куйбышева, выраçсен аслă писателне А.М. Горькине тата унăн ывăлне вĕлернĕ. Çак çынсене вĕлерекенсене совет халăхĕ нихçан та каçармасть.

Верховнăй Суд троцкисла-бухарина ирĕсĕрсем тунă усал ĕçсене пĕтĕмпех уçса палăртрĕ. Троцкисла-бухарина бандитсен халăхпа пĕрли нихçан та нимĕн те пулман. Çав ирĕсĕрсен, 1918 çултах Ленина вĕлересшĕн пулнăскерсен, хăйсем умне — пирĕн çĕршывăн пурнăçне çăлса хăварнăç, вĕсем тăшмансен çĕлен йăвисене тупма, вĕсене тытма тата пĕтерме май пачĕç.

Сталинла сыхăлăхпа хĕçпăшаллăнна, халăхăн йăртăнă ывăлĕ Николай Иванович Ежов йĕртсе пыракан совет разведки вăл хăй мĕн тума пултарнине тăшмана кăтартрĕ. Хăмăрăн хуçалăх ĕçĕнче тунă сунтĕнӳсем сумне хаҫат епĕр тăшмансене арканас, тăпăлтарса тăн тăвас ĕçре тунă сĕтĕнӳсене хушса хума пултартăпăр. Епĕр тăшмана палласа илме, ăна вĕлермеле çапма вĕрнесе сирĕмĕр, çавна совет разведки тăшмансене пит тĕл тата нимĕн хĕрхенӳсĕр çапнисем пит лайăх кăтартса тăраççĕ. Йытăçĕршывсен разведкисемпе вĕсен агентури çавăн ҫинчен астусах тăчăр!

Фашисла вăрă-хурахсен бандине тĕп тунă, çавăнпăн пĕтĕм совет халăхĕ хĕпĕртет! Çав бандитсемшĕн йытăçĕршыв разведкисем çеç йĕреççĕ; вĕсен шанчăклă тарçисене, пуçкасакансене пĕтерсе хунă. Епĕр, капиталисамла йĕрисем тавралăх пур чухне пирĕн патăрта урăхçĕршыв государствăсен агенчĕсем, пирĕн тылсене йăрласа тăракан сăтăрçăсем, шпионсем, диверсантсем тата сывнелерепсем пулласси палăлă мар-и вара?" терĕ. Сталин йăлтăн йăт çĕршыв разведкисем усал тăшмансене çĕлесе меточĕсене усса палăртса, тăшмана, вăл тем тĕрлĕ чеен-пытансан та, палласа илмели пĕлӳне пăтăрăр тата пĕтĕм ĕçсынниссене хĕçпăшаллăнтарчĕ. Сталин йăлтăш кăтартса панисем ҫине, çăвăн ирĕклĕхпе никама-пăхăнмалăхĕ ҫине ала çĕклеме никама та ирĕк памĕ. („Правда")

Мордва республикĕнчи йалхуçалăхĕнче малта пыракансен канашлувĕ

САРАНСК, мартăн 19-мĕшĕ. (Телеграфпа хăмăр корр.). Мордва республикĕнчи йăлхуçалăхĕнче малта пыракансен канашлувĕн делегачĕсем 2 кун хушши иртнĕ çулхи ĕçсен итогĕсене тата 1938 çулхи задачисене сӳтсе-явăрчĕç. Делегатсем пурте çулсеренех 7—8 мĕлăрд пăт тĕттăра туса илме Сталин йăлтах панă лозунга тата выляхчĕрлĕх ĕçчетĕсем ĕçе тĕпренех вăйлатас хастарлăхпа тулса ларнă.

Сĕтора, Чăваш делегацийĕсĕр пуçне Тутар республикин делегацийĕ пур.

Тутар республикинчи Столбишенскăри МТ Станцинчи трактор бригадин бригадирĕ Шипакин йăлташ кашни тракторпа 1500 шер гектар ĕçлеме пулса, Мордва республикĕнчи Романдановски МТСтанцинчи Давыдовăн трактор бригадине социалисăмла ăмăртăва чĕнчĕ. Давыдов кашни тракторпа 2000-шер гектар сухалама обязательствă ийлĕ.

Пăрачкав районĕнчи М. Горький ячĕпе тăракан колхозри ĕне сăвакан Ширманова Мордва республикинчи Теңгушевă районĕнчи „От-Сока" колхозĕнчи Черноусова ăмăртăва чĕнчĕ.

Мартăн 18-мĕшĕнче республикăри хисеп хăми çине 10 колхоза тата пĕр МТСтанцине кĕртнĕ.

Г. Тимофейев, М. Костин.

Ăмăрту договорне тĕрĕслерĕç

ШАХАСАН. Атнашкă Киров ячĕпе, Ушанарти Калинин ячĕпе тăракан колхозсем Сталин йăлташ çулсеренех 7—8 мĕлăрд пăт тĕттăра туса илмелле. Тесе кăтартса панине пурăçлас тĕллĕпе социалисăмла ăмăртăва хутшăнăп хыçăн, чăн-чăн болшевикла кĕрешу пуçарса йăнĕç. Атнашăн Киров ячĕпе тăракан колхозăри колхозниксем республикăри пур колхозниксене тата йĕдиçоличниксене чĕнсе калай чĕнĕвенче ăтăмран кашни гектартан 23 центнертан кайма мар тĕттăрăп туса илес задачă лăртрĕç. Ку колхоз хăйĕн примерне ĕçпе кăтартаç. Колхоз председателĕ Йăкимов йăлташа пĕр будăçинче тата 150 тенке, вăйăл тырпулăн мăстăрине (бригадира Степанова Вассăна), колхоз опытникне Исайева 200-шер тенкĕ парса премилерĕç.

Делегатсем сĕтортан тăваранăн колхозниксене съот решенийĕсем çинчен тĕплĕн ăнлантарса пачĕç, вăйăл тырпулăшăн кĕрешессине хĕрӳлетерĕç.

Халĕ ăмăртакан колхозсем социалисăмла ăмăрту договоркисене тĕрĕслесе тухрĕç.

Договора тĕрĕслесе тухна хыçăн Киров ячĕпе тăракан колхоз çуракине пĕтĕмпех хатĕрленсе çитнине палартнă.

Колхозăн хĕллехи план тăрăх тислĕк 3200 лав, торф 4500 лав уйăх калармала пулăна пулман, тислĕк 5469 лав, торф 8354 лав кăларăна. Кунсăр пуçне çĕре çемçетмели вырăнти удобренисене плантан ытлашшипех пухса хатĕрленĕ. Йăлхуçалăх машинисене пĕтĕмпех йыçăса хатĕрлесе лартнă. Начартарах лашасене уйрăм апат çине тăратнă.

Акмала вăрлăха шăтарса пăхнă тата анализ тунă хыççăн, вăрлăхăн шатаслăхĕ 96 процент пулни палăрнă. Акмали вăрлăха 2 хут сурт-ласа тасатнă. Колхозра пурĕ 8 бригадă, 5 бригадăра комсомолецсем бригадир пулса ĕçлеççĕ. Вĕсем пурте пĕр-пĕринне ăмăртаççĕ. Ăмăртура йăланах Степанова Васса бригади малта пырать.

Договора тĕрĕслесе тухна тăрăх Ушанарсем те çуракине пĕтĕмпех хатĕрленсе çитнине палартнă.

Исайев.

Çураки çинчен маннă колхозра

ЙĔЛЧĔК. Вырăскассинчи „Ленин çулĕпе" колхоз çуракине хатĕрленес тĕлĕшпе паян, сӳре тавăрашĕсене йыçăса хатĕрленипех ăнланаймасть ларнă.

Колхозăн 2850 лав тислĕк уйăх калармала пулнă, 600 лав çеç калаçнă. Çавнашкалах выранти удобренисене пухса хатĕрлессипе тата нимĕнех те туман.

Лашасене çуракине мăнтăр кăларасеймен тăрăшмаççĕ. Коньухсем пĕр-пĕринпе ăмăртса ĕçлессине организацилемен. Колхоз правленийĕсем ĕçлеймеççĕ. Колхоз председателĕ Йăкимов йăлташа пĕр будăçинче тата 150 тенке, вăйăл тырпул мăстăрине (бригадира Степанова Вассăна), колхоз опытникне Исайева 200-шер тенкĕ парса премилерĕç.

Делегатсем сĕтортан тăваранăн колхозниксене съот решенийĕсем çинчен тĕплĕн ăнлантарса пачĕç, вăйăл тырпулăшăн кĕрешессине хĕрӳлетерĕç.

Халĕ ăмăртакан колхозсем социалисăмла ăмăрту договоркисене тĕрĕслесе тухрĕç.

Договора тĕрĕслесе тухна хыçăн Киров ячĕпе тăракан колхоз çуракине пĕтĕмпех хатĕрленсе çитнине палартнă.

Колхозăн хĕллехи план тăрăх тислĕк 3200 лав, торф 4500 лав уйăх калармала пулăна пулман, тислĕк 5469 лав, торф 8354 лав кăларăна. Кунсăр пуçне çĕре çемçетмели вырăнти удобренисене плантан ытлашшипех пухса хатĕрленĕ. Йăлхуçалăх машинисене пĕтĕмпех йыçăса хатĕрлесе лартнă. Начартарах лашасене уйрăм апат çине тăратнă.

Акмали вăрлăха шăтарса пăхнă тата анализ тунă хыççăн, вăрлăхăн шатаслăхĕ 96 процент пулни палăрнă. Акмали вăрлăха 2 хут сурт-ласа тасатнă. Колхозра пурĕ 8 бригадă, 5 бригадăра комсомолецсем бригадир пулса ĕçлеççĕ. Вĕсем пурте пĕр-пĕринпе ăмăртаççĕ. Ăмăртура йăланах Степанова Васса бригади малта пырать.

Договора тĕрĕслесе тухна тăрăх Ушанарсем те çуракине пĕтĕмпех хатĕрленсе çитнине палартнă.

Исайев.

Вăрман хатĕрле вĕ

Вăрман ĕçĕнче малта пыракансем

ЙĔПРЕÇ. Шанкăртам районĕнчи „Ударник" колхоз вăрман хатĕрленĕвĕнчи стахановла уйăхлăхра лайăх ĕçлесе пычĕ. Киязйаков йăлташ ĕçертсе пыракан бригада йăланах плана 200—210 процент таран тултарса ĕçлерĕ. Çавăнпа та вăл бригада членĕсем кашни кун 28-шар тенкĕ уçса ĕçлесе илчĕç.

„Звезда" колхоз членĕ Йумаев йăлташ стахановла уйăхлăхра кашни кунах плана 242 процент тултарса пычĕ.

Çавăн пекех М. Березинпа А. Дружинин йăлташсем те уйăхлăх вăхăтĕнче ĕç нормисене 240 процентшар тултарса пычĕç.

Февралĕн 10-мĕшне мартăн 10-мĕшĕ хушшинче пулса иртнĕ вăрман хатĕрлевĕнчи стахановла уйăхлăхра стахановецсем паха тĕслĕхсем кăтартрĕç, вĕсен йышĕ те чылай ĕçре. Малашне вĕсен опытне йăланах сарса пырасси—вăрманпромхоз руководителĕсен умра тăракан задачăсенчен пĕрийĕ пулмала.

Г. Марушев.

642 кубла метр

ТӲТАРКАС. Мăн-Сĕнтĕр[4] йăлсоветĕнчи Чкалов ячĕпе тăракан колхоз 1-мĕш квартăлта 642 кубла метр вăрман кассă хатĕрлесе плана 142 процент тултарчĕ.

Çавăнпа пĕрлех колхоз клубăн вăрăмĕ 150 кубла метр турттăрса хатĕрлерĕ. Халĕ çĕнĕ клуб тума тытăнчĕç.

„Сĕнĕ çул" колхоз та квартăл планне ытлашшипех тултарчĕ.

Орехов.

Вăрман хатĕрлевĕ халĕ те йерипен пырать

Мартăн 15-мĕшне республикĕпе илсен 1-мĕш квартăл планне касса хатĕрлессине 45,7 процент, турттарссине 47,7 процент çеç тултарнă. Уйăрăнах кунта Кире, Вăрнар тата Улатăр вăрманпромхозĕсем чăтма çук начар ĕçлесе пыраççĕ. Акă Кире вăрманпромхозĕн пилĕк кун хушшинче (мартăн 10—15-мĕшĕсенче) хатĕрлессине 0,2 процент, турттарссине 1,3 процент çĕмĕ тунă. Çапла ĕçлесе пынăран та ĕнтĕ вăл мартăн 15-мĕшне 20.620 кубла метр хатĕрлесе квартăл планне пĕтĕмпе те 23,4 процент кăна тултарнă.

Механизацилĕ çулсем те çав тери мĕшĕлтетсе ĕçлеççĕ. Республикĕпе илсен пайăнхи куна квартăл планне 60 процента йăхăн çеç пурăçланă.

Перремĕш квартăл планне тултарма шутлă кунсем йулчĕç. Çак кĕске вăхăтра вăрман хатĕрлен организацисем ĕçе çирĕппĕн йĕркелемесеп, вĕсем тăран прорыва кĕрсе кайасси куç умĕнчех. Çавăнпа та вĕсен пайăнхи задачĕ: вăрманта ĕçлеме çитĕлĕкĕ таран ĕç пăхĕ тăратасси, механизацилĕ тата рационализацилĕ çулсемпе тĕрĕс уçă курасси тата ĕçлекенсенĕ пур условисем те туса парса стахановла йăхăма нихăçанхинчен ытла сарса йăрасси пулмала.

Хăй тĕллĕн вĕренекен института кĕчĕ

Канаш районĕнчи Асла Йикшик шăпчинни Иван Андрейевич Андрейев ача чухне пурнăç начаррипе шкула кайайман. Ситĕнсен тин хăй тĕллĕн вĕренсе, 4-çул шкулта вĕренне чухне пĕлӳ илнĕ. Ун хыççăн рабфакра вĕренсе тухнă. Халь учительччĕ. Халĕ çĕнĕ институтĕнче физикăпа математикă факультетĕнче II-мĕш курса вĕренет. Вĕренӳре вăл лайăх ĕлкĕрсе пырать.

Смирнов.

Ӳкерчĕк çинче: Папанинщăсене Таллинăра (Эстони) кĕтсе илни.
С. Лоскутов фото-ӳкерчĕкĕ (Сойузфотон „Пермак" пăрçăмĕрен çинчи спецкорĕ).

Аш-какай тăратас, вăрман хатĕрлес тата финанс планне тултарас тĕлĕшпе Тутаркас райĕçтăвкомĕ мĕнле ĕçлени çинчен

Чăваш АСС Республикĕн Халăх Комиссарĕсен Совечĕ 1938 çулхи мартăн 15-мĕшĕнче йышăннă

ПОСТАНОВЛЕНИ

Чăваш АССР Халăх Комиссарĕсен Совечĕ Тутаркас районĕ финанс планне тултарас тĕлĕшпе пиртĕ нумай вăхăт хушши республикăра чи кайри вырăнта тăнине палăртать, сăмахран: йăлсенче куçтусбор тăрăх мартăн 15-мĕшне уçса пухса пĕтермеле пулнă, çак вăхăта 11 процент анчах пухнă (365 пин тенкĕ вырăнне 40 пин тенкĕ пухăннă), йăлхуçалăх налогне 1937 çулхи декабрĕн 20-мĕшне пĕтĕмпех пухса пĕтермеле пулнă, çак вăхăта илсен те 28 процент анчах пухнă (132 пин те 500 тенкĕ вырăнне 36 пин тенкĕ пухăннă). Çавăн пекех ĕç тăрат ытти тӳлевсем йĕнепе те.

Займ çыраннă тăрăх уçса пухас ĕçе ытла та йăпах организацилене. Çак вăхăта илсен, йăлсем тăрăх кăна займ уçăн 106 пин тенкĕ пухăнмасăр йулна шутланат.

Районри организацисем çавăн пек начар ĕçлесе пынине пула, район бюджетне кĕске вăхăтрах (икĕ уйăх çурă) 500 пин тенкĕ ытла пухăнмасăр йулна, çакна пула ĕнтĕ шкулсем, боль ницасем, агроучасткăсем, ветеринари пунктăчĕсем тата ытти-сем те йĕркелĕ уçса илес тăрăмаççĕ.

Шкулсенче, боль ницасенче тата районри ытти учрежденисенче çавăн пек йĕрке пулни, паллах ĕнтĕ, халăхсене кӳрентерет.

Тутаркас районĕнчи руководителсен строителстваă ĕçне сарса пырас кăмăл пур, паллах ĕнтĕ ку строителстабăсем кирлĕ, анчах та райĕçтăвком руководителĕсем строителства вальăн уçасем кирлине, çакна мăй планне тултарас тăрăмăсăр пыма кирлине ăнланмаççĕ пулас.

Тутаркас районĕ 1938 çул вальăн шкулсем тума тата ытти ĕçсене вальăн те нумай уçса-тенкĕ илет. Çĕнĕ шкулсем тăвас ĕçе халех тытăнмала, анчах та финанс планне пĕр майăх тултарăмăсăр пынине пула çак çулхи строителстаă ĕçсĕнне пĕтĕмпех пуриăçлайăс çук хăрушлăх тухса тачĕ.

Финанс планне тултарас тĕлĕшпе районра ĕç çакăн пек таннн тĕп çалтавĕ вăл — Тутаркас райĕçтăвкомĕн руководителĕсем: Калинин, Овчинников тата Магайев йăлташсем пĕр каласа ларнипех плана тултарма çуккине, каласа ларнинчен ĕçе тытăнмалине ăнланмани пулать.

Районра аш-какай тăратас планначар тунса пырать, нумай йăлсоветсем тата колхоз правленийĕсем аш-какай тăратас планна тултарассинчен ăйăкра тăраççĕ.

Район çавăн пекех вăрман хатĕрлес тата турттарас заданисене пурнăçлассине те йăлса пырать.

Районра çак ĕçсем тăрăх йăлса пынине пĕтĕрме пысăк практикăла, организацилене тата массалăхланатару ĕçĕсене туса пыни кирлĕ, йăлсоветсен, колхоз правленийĕсен пĕтĕм ĕçĕсене вăйлатни кирлĕ тата вăл ĕçе районри пĕтĕм актива хутшăнтармала. Çак ӳтĕ-районри совет тата хатĕрлев организацисен ĕçĕсене тĕпренех лайăхлатма хушать.

Чăваш АССР Халăх Комиссарĕсен Совечĕ Тутаркас райĕçтăвкомĕн руководителĕсене—Калинин, Овчинников тата Магайев йăлташсене вĕсем хăйсем районра ĕçтресене тĕпренех лайăхлатма, районри совет аппаратĕн ĕçне хуçалăхпа-политикăла задачисене пысăк организацилекенне татса пмала туса, йăлсоветсем тата колхоз правленийĕсем партине правительствă район умне тăратнă задачăсене пурнăçлас çĕрте организаторсем пулса тăмала туса, района кĕске вăхăтрах вăл нумай вăхăт хушши пысăк прорывра тăнинчен кăлармала туса йĕркелеме хушать.

Районри ĕçе çуле вырăна лартас тĕлĕшпе практикăла ĕçсене сӳтсе-явма пĕтĕм йăлсовет тата колхоз правленийĕсен председательĕсене чĕнес, йăтарласа райĕçтăвком председателĕн Калинин йăлташăн докладне итлес.

Чăваш АССР Халăх Комиссарĕсен Совечĕн председателĕ Л. Спасов.

Чăваш АССР Халăх Комиссарĕсен Совечĕн ĕçесене тăваканĕ Н. Жуков.

Халех тумали ĕç

ÇЕРПӲ (хăмăр корр.). Çулĕр строителстви сезонĕ сăмахăрса килет. Тепĕр-нĕ уйăхран ĕççыннисем сурăкшнехи шыв пăснă çулсене, кĕперсене йăсама, çĕнĕ çулсем тума тухаççĕ.

Кăçалхи сезонра Çĕрпӳ районĕнче çулĕр строителстви ĕçĕсем Çĕрпӳне Вăрмар, Аньуевă тата Трак хушшинчи çулсем çинчĕ, Çĕрпӳне Сĕнтĕрвăрри хушшинчи çуа çинчи кĕпере тунă çĕрте пулмала. Тата район хăйĕн умне районшăн кирлĕ çулсене кăçалхи сезонра туса пĕтерес задачă лартнă.

Асăннă ĕçсене ăнăçлăн пурнăçа кĕртессипе сезона пур ĕнчен те хатĕрленсе кĕнĕччĕ килет. Анчах строителстваă сезонне хатĕрленесси ĕçрипех пырат-ха. Кĕперсем тума тата йăсама 725 кубла метр йăвăç материалсем кирлĕ; 313 кубла метр çеç турттарса тухнă. Пĕтĕмпе 2878 кубла метр чул хатĕрлесе турттармала пулсан, 275 кубла метр хатĕрлесе, 5 кубла метр çеç турттарса кăларнă. Хăйăр хатĕрлесси те начар пырат: 28.590 кубла метр вырăнне, 525 кубла метр çеç турттарнă.

Ĕçе çирĕп йĕрке тумашни пысăк чăрман кӳрет. Районри нумай колхозсенче çулĕр ĕçĕпе кам ĕçлемелине те пĕлмеççĕ. 117 колхозран 45 колхоза çеç çулĕр ĕçĕпе ĕçлеме бригадăсем уйăрнă. Чылай колхозсенче производствă планне тунă чухне çулĕр строителствине ĕçлемели вăхăта чăкараççĕ. Районри çулĕр тата çĕрĕç пайĕн ку йăнăшсене халех тӳрлетмеле.

Районри çулĕр пайĕ çулĕр строителстви планне колхозсем патне сӳтсе ĕçлайăх пуçарнă. Планра кашни йăлсоветĕн, колхозăн задачисене уйрăмăн кăтартса панă. Анчах ку ĕçе тĕ вĕçлеле сӳтермен. Чылай йăлсоветсене плана пухусенче сӳтсе-явмаи.

Районăн кайа йăлса пырассине кĕске вăхăтрах пĕтермеле кирлĕ условисем пур. Камсене курса ĕçлемели, камсеме тăнлаштармали тĕслĕхсем те сахал мар. Хыçкассинчи колхоз строителстваă сезонне лайăх хатĕрленме тăрăшаç. Кивсуткассинчи колхозăн Григорйев йăтăлнă ĕçтресене туса пыракан çулĕр бригадин халех çулсем хĕрĕнне пыя йăхмали канавсене уçса хатĕрлет. Çул-йĕр бригадирĕсем мартăн 14-мĕшĕнче пулса иртнĕ канашлăвĕнче Нĕкĕсери колхозăн бригадирĕ Исайев йăтăлнă Иванов бригадине, Григорйев йăтăлнă „Малала" колхоз бригадирне социалисăмла ăмăртăва чĕнчĕ. Ăмăртакансем хăйсем умне сезона пур ĕнчен те хатĕрленипе кĕрес задачă лартнă. Райĕçтăвкомăн, районри çулĕр пайĕн ку пусарăва пур бригадăсем, колхозсем, йăлсоветсем хушшине сарассипĕн пысăк тимлĕхпе ĕçлемелле.

Райĕçтăвкомăн çулĕр пайĕ çине ытларах çавăрăнса пăхмала. Пĕтĕм ĕçе çулĕр пайĕнче ĕçлекен çĕнĕ кадресем вĕрентесе, пулăшса пырас май йĕркелемеле.

М. Титов.

Чукунçул строителстви

Панă сăмаха пурнăçлаççĕ

Канашпа Шупашкар хушшинчи чукунçул строителствинче Çĕрпӳ районĕнчи „Социалистический путь" колхоз членĕсем пысăк тĕслĕхсем кăтартса ĕçлеççĕ. Колхоз строителствăра ĕçлеме йăтарласах 15 çынтан бригадă организацилене (бригадирĕ В. Григорйев). Бригадă членĕсем пурте хавасла, вĕсем пĕр-пĕринпе ăмăртса ĕçлеççĕ. Ака, К. Семенов, Й. Тимофейева, А. Федорова, М. Иванова, А. Тимофейева йăлташсем кулленех нормана 150 процентран кайа мар тултарса пыраççĕ.

Хăйăхи вăхăтра Григорйев йăлташ бригади лини хывмали çула тасатса уçса пырат.

Решенисем йышăннă,—ĕçĕ çук

Канаш — Шупашкар чукунçул строителствин 8-мĕш участкинче ĕçлекен комсомолецсен йăнвар уйăхĕнче пулса иртнĕ пухуве комитет çекретарне Йăковлева суйласа хăварнăччĕ. Унтанпа икĕ уйăх çитет. Анчах комсомол ĕçĕ йăсании курăмасăт. Пухусем те пулмаççĕ. Рабочком председателĕ Викторов хаçатсем çырăнтарчĕ пулин те, комсомолецсем пĕр номĕр те илмерĕç. Çапла комсомолецсем çĕнĕ хыпарсене пĕлмеççĕ. Каласуçем те туса иртермеççĕ.

Комитета суйлана чухне куçтусласа ĕçе сарса йăрасси çинчен тĕплĕ решени йышăннăччĕ, анчах вăл хут çинче çеç пулчĕ. Комитета ăратмала, ĕçе вăйлатмала.

Л. Максимов.

Геройсен ĕçĕ

Профессор В. Й. Визе

И. Д. Папанин, П. П. Ширшов, Е. Т. Кренкел, Й. К. Федоров калама çук пысăк ĕç турĕç, вăл ĕç мĕнле пысăк вырăн йышăнса тăнине çак пама та йăвăр. Папанинщăсем ăслăлăхпа пирĕн планетăн халиччен тĕнчесе вĕрентмен йăлтах çĕнĕ обласне уçса пачĕç.

„Çурçĕр полюсĕ" станцинче хĕлхăскакансем хăйсем уçса иртнĕ кăшши вăтăр миҫ хыççăн океан тăрăнăшне виҫсе пына. Ку ĕçе вĕсем пермайăх туса пына. Çакна туни ĕнтĕ Полюр бассейнĕн тĕпĕн релйефне çĕнĕрен, тĕрĕсрехĕн чухласа курса тăма май парат. Папанинщăсем тĕрлĕ тăрăнăшри шывăн температурипе, тăваррăлĕ мĕнле иккенне çăнаса пĕлни калама çук пысăк вырăн-йышăнса тăрат. Вĕсен çăнавĕсене Çурçĕрти пăрлă океанăн кăнтăр йĕнне лерех широтисем çинчен калакан çăнавсен результатăчĕсемне танлаштарса пăхса, халь ĕнтĕ учонайсем Полюр бассейнне Атлантика океанĕнчен йухса кĕрекен шывсен тĕп йăхăмĕ пирки кирлĕ пек сӳтсе-явма пултараççĕ.

Пăр татăкĕ хăçан мĕнле вырăнта пулни çинчен, станци таврашĕнче вĕрсе тăнă çилсем çинчен калакан сведенисем çăкна кăтартса параççĕ: пăрсем Çурçĕр полюсĕ патĕнчен кăнтăрала Гренланди тинесне кĕриччен пĕтĕмшлĕн кусса пыни икĕ вăй—çил тата йăхăм вăйĕ хăваланипе пулса пынă. Çак çăнавсемпе пăра кусса пымашкăн пĕртăнах пулăннă. Çил вĕрнине пула пăр талăкра пĕрер миҫ малала кусна, шывăн йăланахи йăхăмне пула—пĕрер миҫ кусса пына. Пăр полюр бассейнĕнче хăйĕн теп çулĕне кусса пынин пĕтĕмшлĕх хăвартăлăхĕ вăтам шутпа талăкне 2 миҫ пулнă.

Папанин лагерĕ çăнаса пĕлнисем çакна кăтартса параççĕ: çулти шыв сийесемпе пăрсем Çурçĕр полюсĕ патĕнчен Гренландипе Шпицберген хушшинчи анлă проход (икĕ çыран хушшипе иртмели вырăн) патнеле кусса пыраççĕ.

Папанинщăсен пăрĕ Гренланди çыранĕсен хĕррипе кусса пыни Хĕвелтухăç Гренланди йăхăмĕн режимĕ çинчен епĕр мĕн пĕлнине чылай туллидетсе пачĕ. Папанинщăсен çăкна çирĕплетсе пачĕç: Хĕвелтухăç Гренланди йăхăмĕн—тĕпрен илсен хăй тĕллĕн йăхăкан йăхăм, çил вĕрниччен килекен йăхăм. „Çурçĕр полюсĕ" станцин ĕçĕ çăкна кăтартса парат: Хĕвелтухăç Гренланди йăхăмĕн хĕлахи режимĕ çуллахинчен чылай; палăрмалах урăхла. Хĕллехи вăхăтра çил вăйĕ пăрсене кăнтăрала кусса пыма пулăшасси вăйлăланат.

Папанинщăсем тунă ĕçе пула халь ĕнтĕ епĕр Çурçĕрти пăрлă океан пăрĕсен балансне тĕплĕн курса тăратпăр. Ана çăнавсемне çирĕплетнĕ. Ку ĕнтĕ асăлăхшăн кăна мар, практикăлă ĕçшĕн те калама çук хаклă çăнав. Пирĕн Арктикăри ăшăх шывлă тинĕсенчи пăрсем уйăралса тăмаççĕ. Полюр бассейнинчи пăрсемпе пĕрле вĕсем пĕррелĕ, пĕрпĕринпе çыхăнса тăраканах массăн пулса тăраçĕ. Çурçĕр тинĕс çулне алла илес тĕлĕшпе ĕçлесе, вăл массивăн уйрăм пайне çăнаса вĕренсе пынă вăхăтра вăл массива пĕтĕмшлĕх пĕлмесен, учонăйсем хăйсен ĕçне кирлĕ пек лайăх тума пултарайманччĕ. Çурçĕр тинĕс çулĕн навигацийĕ вальăн пăрсене прогноз тунине кирлĕ, унсăр май килмест. Анчах Полюр бассейнне лайăх пĕлмесен ун пек прогноçсем кирлĕ пек çирĕп никĕслĕ пулмаçĕç. Çавăнпа та кусса çӳрекен пăр çинче хĕлкаçакан хăйăлă паттăрсем тунă ĕç—Совет çĕршывĕн Арктикăра пурнăçа кĕртмели тĕп задачипе тачă çыхăнса тăракан ĕç пулса тăрат. Ку çаплах пулмала пулнă та ĕнтĕ.

Папанинщăсен мĕтеорологилĕ çăнавĕсем калама çук пысăк выраи йышăнса тăраççĕ. 4-хăйăлă паттăрсем тунă ĕç—Совет çĕршывĕн Арктикăра пурнăçа кĕртмели тĕп задачипе тачă çыхăнса тăракан ĕç пулса тăрат. Ку çаплах пулмала пулнă та ĕнтĕ.

Папанинщăсен мĕтеорологилĕ çăнавĕсем калама çук пысăк выраи йышăнса тăраççĕ. 4-хăйăлă паттăрсем тунă ĕç—Совет çĕршывĕн Арктикăра пурнăçа кĕртмели тĕп задачипе тачă çыхăнса тăракан ĕç пулса тăрат. Ку çаплах пулмала пулнă та ĕнтĕ.

„Çурçĕр полюсĕ" станцинче сывлăш температурине пĕрмайах çăнаса вĕренинн резултăчĕсем çăкна кăтартса пачĕç: çĕр чăмăрĕн çурçĕр полушариче, тропиксенчен çурçĕр ĕнне лле, йăлашки икĕ вуна çул хушшинче çанталăк пĕтĕмĕшлĕн йăшăнса пыни центртри Арктикăна та çаваpса илнĕ.

П. П. Ширшован гидробиологилĕ çăнавĕсем ăслăлăхшăн пит пысăк, хаклă йăпала пулса тăраççĕ. Вĕсем пире центртри Полюр бассейнни халиччен çăнаса вĕренмен чĕрчунсен пурнăçĕн тĕнчине уçса параççĕ.

Й. К. Федоров туса иртнĕ геомагнитлă ĕçсем теори тĕлĕшĕнчен те, практикă тĕлĕшĕнчен те калама çук пысăк вырăн йышăнса тăраççĕ. Трансарктикăла сывлăш магистральне алла илес ĕçре вĕсем пит кирлĕ те пысăк усă кӳме тивĕç.

Папанинщăсен халиччен иҫта пулман опычĕпе совет ăслăлăхĕ кĕске вăхăтрах усă курĕ, кун пирки нимĕн иккĕленмели те çук. Арктикă центрĕнче кусса çӳрекен çĕнĕ станцисем сикес тухеç, вĕсем пире „етем пырса кĕрĕми полюсăн" (çурçĕр широтин 83 градусĕпе 50 минуче, хĕвеланăç долготин 160 градусĕ) шура пăнчисене тĕпчесе вĕрнисе пареç. Вăя станцисем Арктикăн йăлашки çекречĕсене уçса парĕç.

Папанинщăсене—ăслăлăхри хастарлă совет çынниссне чыс та мухтав! Сталин панă хисеплĕ те йăвăр заданине вĕсем вĕçне çитийех пурнăçа кĕртрĕç, пĕтĕм халăх умĕнче хисепле, чыса тивĕçле пулчĕç.

Полъшăпа Литва хушшинчи хирĕçӳ

Литва агентстви пĕлтерĕ тăрăх, мартăн 12-мĕшĕнче Литва полицийĕсем Полъшăпа Литва чиккинчи Улутус районĕнче пăшал пенине илтнĕ. Вĕсем, пăшал пенĕ вырăна кайнă та Полъшă салтакĕсемпе курнă, вĕсенчен пĕри, Литва территорийĕ çинче пулнă. Асăрхаттарнине хирĕç полъак винтовкăран пенĕ. Литва полицийĕ те хирĕç персе, Литва йĕнчи чиккĕрен çирĕм метрта ӳкнĕ полъак салтакпа йывăр аманнă. Аманнă салтак сăвăнтах вилсе кайнă.

Çак инцидент, Литвана хирĕç Полъшăри шухăшсене çивĕччĕн хирĕçтерсе йăнă çăлтăр пулса тăнă. Полъшă Литва çине питех те чăрсăрланса пăхма пуçланă.

Полъшăпа Литва хушшинчи хирĕçӳ çинчен „Правда" çапла çырать:

„Бекăн тулашри политикла меточĕсем тахçанах агрессорсен лагерĕнчи пысăк тискер кайăксен вăрăхурахла ĕçĕсем йĕвĕрлĕ тарçăла туса пынă пулнă. Бек хăйĕн маневрĕпе ку вăхăтчен чи малтан Германи йĕвĕрлĕ пулса пынă пулсан хаç Полъшă, Литва пирки Йапони военничиниç хайăр чей-лĕхĕн тĕслĕхне шутласа илчĕ Полъшă йĕнчен, Полъшăпа Литва чиккинче инцидент туса илнĕ пулнă, кĕçех ку инцидентпа Литва çине ӳçăнах провокацилĕ хĕссе тапăнма Полъшă усă курнă.

Пурте программа тăрăх пулса пырать. Полъшă салтакĕсем Литва территорийĕнче çине кăçаççĕ те çак майпа инцидент пуслаçать.

Инцидентăн Полъшăри организатор'сем, айăпа Полъшăн чикĕри хурал-йĕнчен пулнă тесе йышăнаççĕ, çавах та вĕсем „кӳрентернĕ йĕнĕ" йĕвĕрлĕ пулса тăраççĕ. Вĕсем Литва йĕнчен пĕрлешӳлĕ комисси тăвас пирки пулнă предложенине йышăнмаççĕ, хирĕçӳве çивечлетме тем те пĕр тăваççĕ. Варшавра тата ытти хулисенче приказ тăрăх организацилене Литвана туртса илес тесе ӳçăнах ыйтнипе пулса иртнĕ шовинисăмла демонстрацисем, Полъшăри военничиниç Хĕвелтухăç Йевропăра вăрçа уйăнки атмосферăна тума шухăшланнине çеç кăтартса параççĕ. Литва пирки пулнă Полъшăн провокацийĕ агрессорсен пĕрлĕхлĕ планĕн пайĕ пулса тăрать тесе шутланни питĕ те тĕрĕç. Англи правительстви пуçлăхĕ договорсене пăснине, тата „пулнă фактсен" политикине хăпăлланине пĕлсе илнипе, агрессорсен блокĕ Испанине çĕнĕ пысăк вăйсем йăвĕ, фашисла Германи Австрине туртса илчĕ, Полъшăна Хĕвелтухăç Йевропăра Полъшăпа Литва хирĕçӳне пуçарса йăрса вăрçă пуçлас роль панă. Хальхи вăхăтра татса пама йăвăр, агрессорсене пулăшнă пирки Полъшăна территори тĕлĕнше компенсаци парас пирки сăмах пырат-и, ĕле хальхи вăхăтра Полъшăна хирĕçӳ пуçарса йама хушнă, агрессорсем хăйсем куçи хыççăн мĕн пулассине шухăшлаçа пăхман-ха.

Мĕнле пулсан та, Варшавăна Берлинран пĕлтернисем, Полъшăн провокацийĕ пирки пулса пыракан лару-тăрупе пысăк тревогă çинчен калаççĕ".

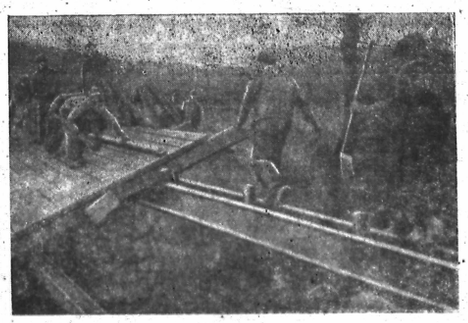

ӲКЕРЧĔК ÇИНЧЕ: Республикăда Испани çарĕнчи боецсем фашиссем сĕмĕрнĕ кĕпере йыçăççĕ.

(Сойузфото).

Йапони çарĕсене хирĕç çапăçакан партизансен отрйачĕсем

„Интернешион ен Пресс корресподенс" ятлă журнал Китайра—Йапони туртса илнĕ çĕрте партизансен йăхăмĕ сарăлса пыни çинчен статйа пичетлесе, кăларнă. Статйа авторĕ партизансен йăхăмĕ анлăн сарăлса пынине кăтартакан çĕнĕ фактсене чылай пĕлтерет.

Çурçĕр Китайăн партизансен йăхăмĕ Йапони захватчикĕсене пĕрре те канăç памасăр, тесе çырать журнал.

Йапони çарĕсем Хебей, Чахар, Суйуань, Шаньси, Хенань, Шаньдун провинцисенче туртса илнĕ районсенче 400 пин ытла салтак тытса тăраççĕ. Кунсăр пуçне Цяйаси, Чжецзйан, Аньхуей провинцисенче туртса илнĕ районсенче 300 пин салтака йăхăн. Мĕнпĕн? Мĕнпĕн тесен, Китай партизанĕсем йапончăсем çине пĕрмайăх тапăнçăç, вĕсен отрйачĕсене сĕмĕреççĕ.

Йапони çарĕсем Шаньси, Чахар тата Хебей провинцисене партизансен отрйачĕсенчен тасатас тĕллĕпе темиçе хутчен те хăтланса пăхнă. Çавна тума 1937 çулти декабрĕрте те хăтланса пăхнă пулнă. Партизансене çав провинцисенчен пĕрмайăх тарăнçăç, йапончăсем 50 пин çын ытларах çар йăнă, çарĕсене саймоҫотсем, танксем, артиллери нумай тăнă. Анчах та, Йапони çарĕ хăй умне çăрлă задачăна пуринпе пĕртăк мар, партизансене çав провинцисенчен хăвалаçа кăларма хăтланнă вăхăтра Китайăн 8-мĕш революцилĕ халăх çарĕ йапончăсене нумай сĕмĕрсе пĕтернĕ.

Мынтогурра (Бейпин хулинчен хĕвелăнăç йĕнеле) Англи аллинче тăракан кăмăл-кăлараканпа вырăнсен районĕнче, партизансен пысăк отрйачĕсем çапăçаççĕ, çав отрйадсене Цжао Тун йертсе пырать. Вăл Йапони Китай çине тапăнничченех нумай сул хушши Маньчжурири партизансен йăхăмне йертсе пынă. Вăрçа пуçланă чухне вăл кăмăл-кăлараç-çĕрпе ĕçлекен рабочисенпе, сывăхри йăлсенпи хресченсенчен, Бейпин хулинчи студентсенчен партизансен отрйадне организацинене. Малтанхи вăхăтра унăн отрйадĕнче 2 пин боец пулнă, халĕ 6 пине çитиччен ӳснĕ.

„Западные холмы" текен районра(Бейпин сывăхĕнче). Бейпинри университет профессорĕ пулнă Йан Чжоу-лиць 2 пин çынтан партизансен отрйачĕ организацинене.

Партизансен çав икĕ отрйачĕ йапончăсене кăнлĕх памаççĕ. Йапони çарĕн командованийĕ партизансен отрйачĕсене хи-

—o*o—

Çуралакансем нумай

ВĂРМАР Колхозниксен пурнăçĕ куллен кун пуйăнланса тата куç-туранса пырать. Çав майпа çуралакансен хисепĕ те ӳсет. Çапла Кив Шулхан йăлăнче 1937 султан пусласа 50 ача çуралнă. Вĕсенчен иккĕшĕ çеç вилнĕ.

М. Галкин.

Критикăпа библиографи

Çаксем анчах-ши?

Çак кăçалхи февральте Чăвашлăхлă Ленинпа Сталин çинчен çырнă йӳрăсемпе сăвăсен сборникне пичетлесе кăларчĕ. Сборникре виçĕ пай: 1) „Сталин йӳтлăна чăваш халăхĕнчен" (Чăваш халăхĕ Сталин йӳтлăн патне йăнă çыру), 2) Чăваш поечĕсем Ленинпа Сталин çинчен çырнă сăвăсем, пĕтĕмпе—16 сăвă, сыраканчем—И. Шелепи, С. Елкер, Уйăн Мишши, Пастер Пайгас, Иван Иванк тата Усăн Васлейĕ; 3) Ленинпа, Сталин çинчен хăнăх халăх йӳрринсем, пĕтĕмпе—7 йӳрĕ.

Кĕнекене пăхса тухатăн та, пĕрĕçĕрех: Ленинпа Сталин çинчен çырнă йӳрăсемпе сăвăсем пирĕн çакăнчах-ши? Терĕп. Чăвашсен Ленинпа Сталин çинчен çырнă йӳрăсемпе сăвăсем пĕтĕмпе те 23 къна тесе никам та калас çук, никам та пирĕн поетсенчен çав сăлтăк асăннă 6 поет къна Ленинпа Сталин çинчен çырнă темшне ĕнеппе-çук. Анчах сборник тăрăх çавăн пек тухать. Сборник хатĕрленнисем çак сăвăсемĕр пуçне урах нимĕн те тупăнман. Сборникре хатĕрленнисем, чĕн-чăн сăвăсенпе суйласа илнĕ, ун пайăх сăвăсем тесе калăç. Çук, ку та ăнеçмоли йăнăлах, мар, мĕншĕн тесен „сборникри сăвăсем хăйсен пахалăхĕпе пурте сăлтăр тăраççĕ" тесе калама çук.Çапах та хăшпĕр сăвăсен антарĕсем-мухтанма та хатĕр. Сăмахран, „Ямĕрсен ямĕрĕ" сăвă антарĕ, Уйăн Мишши те (хăй пур тет пулин те) темĕнпĕн çавăн пек йӳрăсем сырайăмарĕ-ха.

Уйăн Мишши йӳлашки вăхăтра сăвăвсенче чĕлхе тĕлĕшĕнчен йăнăх мар пымăрпе те тĕлпулаканçĕ. „Йӳрăçа хурăпа епĕр хаç хурçăлăнă чух", —тенĕ „çулăл сӳ" йышши сăмахсăнăрăшĕ пулать.

Ку калама çук тĕрĕс. пит те лайăх. „Пиç илттăн"—пăт мĕне хак парат халăх Анчах сборникре хатĕрленнисем халăх йӳрринсенчен пур лайăх йӳрăсене суйласа илеймен. Вĕсем халăх поетсем сыринсенчен те лайăх сăвăсенех кĕртмен (сăмахран, П. Васçинка т. ыт. сыринсене пачах та кĕртмен). Ленинпа Сталин çинчен çырнă сăвăсемпе йӳрăсен сборникне тулăпех те сарăлакарах тумалă пулнă.

Йулашшинчен, тата сакна асăпмасăр иртме çук. Темшĕн, теме пула сборник çине „чăвашсен-йĕлăлăхĕнче тĕнчен куçтăвăй инстйтучĕ" маркине лартса йăнă. Вăл ни умĕнмех пекки çырман, ни асăхтаттарсем паман. Пĕ кĕнеке çине маркă лартни те, вĕсен шучĕне, „йĕлăлăхĕнче тĕнчен" ĕçĕ пулать?

Д.

—o*o—

П. И. Чайковский çурални çĕр çул тултарнине уйăвласа иртерме хатĕрленеççĕ

Ленинградри музыка организацийĕсем вырăссен асламе композиторĕ Петр Ильич Чайковский çуралнăранпа çĕр çул тултарнине уйăвлама хатĕрленеççĕ. Уйăх 1940 çула тулать. Организацисен представителĕсемпе пулнă совещăнни çын уйăрса П. И. Чайковский творчествин вунă кунăлăхне туса иртерме йышăннă. Вунакунлăх репертуарне Чайковскийĕн пур опĕремсем те кĕреççĕ, вĕсемпе пĕрлех театрсенче пулнă вăхăт хушши лартман—„Опричник", „Чародейка", „Черевички", „Орлеанская дева" „Иоланда" опĕрăсем те пуласçĕ. Филармонине Консерватори асламе композитор пултарулăхĕн вечĕрсене иртерессĕ. Изогизпа Музгиз „Чайковский тата унăн йӳлатăшсем", „Чайковскийĕн çыравĕсем", „Чайковский живописре" ятлă кĕнекесем пичетлесе кăларасçĕ. Унпа пĕрлех Чайковскийĕн тĕплен çырнă биографине, тата унăн пултарулăхĕ çинчен çырнă кĕнекесем кăларма палăртнă.

(„Ленинградская Правда" хаçатран.)

Çичĕ республикăн спортсменĕсен тĕлпулувĕ

Чăвашсен йĕлтĕрçисем пĕрремĕш вырăн йышăннă

Удмурт республикĕн столицине, Ижевскра,—Тутар, Удмурт, Чăваш, Башкир, Коми, Мордва тата Мари республикисен спортсмен-йĕлтĕрçисен, конькипе йăрăнакансен ăмăртăвĕ пулса иртрĕ.

Малтанхи кун пулса иртнĕ ăмăртура чăваш команди иккĕмĕш вырăн йышăннă.

Хĕрарăм-йĕлтĕрçесен чупувĕнче пилĕк километр хушăна 25 минут та 19 секундăра туха чăваш командинчен Мария Гушкина пĕрреххĕш вырăн йышăннă. Чăваш командинченех Самойлова вăл хушăна 25 минут та 56 секундăра туха тăхăрĕмĕш вырăн йышăннă. Арçыпсен йĕлтĕрăç чупувĕнче чăваш командинчен Г. Иванов 10 километр хушăна 45 минут та 09 секундăра туха тăваттăмĕш вырăн йышăннă. Бурашников вăл хушăна 45 минут та 27 секундăра, В. Васильев 49 минут та 34 секундăра тухнă.

Ăмăртăн иккĕмĕш кунĕнче арçыпсен тата хĕрарăмсен йĕлтĕрăç чупувĕсем пулса иртнĕ.

Арçыпсем вăл кун тата 20 километр хушăна йĕлтĕрне чупнă. Вăл хушăна чăваш представителĕ Бурашников никамран та кĕске вăхăтра—1 сехет те 30 минут та 04 секундăра тухнă. Г. Иванов вăл хушăна 1 сехет те 35 минут та 21 секундăра туса вуннăмĕш вырăн, Васильев 1 сехет те 36 минут та 59 секундăра туха вуниккĕмĕш вырăн йышăннă.

Хĕрарăмсем хушшинчи йĕлтĕрăç чупура 10 километр тăрăшнă Марина Гушчина 52 минут та 12 секундăра туха пĕрремĕш вырăн йышăннă. Самойлова вăл хушăна 56 минут та 45 секундăра тухнă.

Ăмăртăнăн иккĕмĕш кунĕ хыççăн чăваш йĕлтĕрçисен команди малти вырăнта пырать. Йĕлтĕрăç чупу естафетине чăваш йĕлтĕрçисем выляса илнĕ. Йĕлтĕрăç чупăнă пĕтĕмĕшĕ пĕрремĕш вырăнпа чăваш спортсменĕсенче йунăç. Чăваш йĕлтĕрçисен Ижевскран Свердловска йĕлтĕрĕпе чупассине Пĕтĕм Сойуза малти вырăна тухассишĕн пулакан ăмăртува кайăççĕ.

Ялăх приговорне пурнăçа кĕртнишĕн хĕпĕртетпĕр

ШЕМШЕР (Шупашкар р.). Радио тăрăх ССР Сойузĕн Верховнăй Суйĕн Коллегийĕ совета хирĕçле ыйтăмлă-тропăсила блокра тăна, бандитсем пирки йышăннă приговора пурнăçа кĕртнишĕн çивĕч пĕлтерĕçĕ. Намăслатпă пилĕчĕн колхозникĕсем сăн ирĕçĕ ӳтăнăçкĕне, фашисла шпионсене, провокаторсене, диверсантсене, сăтăрçăсене—Бухарина, Рыкова, Иродана тата ыттисене те, етем питне сухатăнăçкĕрсене, перçе пăрахăн çинчен пилесен, совет суйĕн калама çук тĕрĕç приговорне тата тепĕр хут ырлараç.

ССР Сойузĕнчи 170 мĕлйунăк халăх кăмăлне палăртса тăракан приговор пурнăçа кĕчĕ. Халăх тăшманĕсене сивĕччĕн тытса тăрă пыш çине кăларшăн Сталинпа халăх комиссарĕ Йежов йӳлатăн-йĕртне пыракан совет разведчикĕсене чĕререн саламлатпăр.

К. Наманган.

КĔСКЕН

✪ **Иккĕмĕш похода хатĕрленеççĕ.** Тăвăрри (Ишлей р.) вăтам шкулта пĕренекенсем ГТО, ПВХО, ГСО значокĕсем пама тытăнчĕç. Хĕрăç Çарпа Хĕрлĕ Флот умĕнче кунĕчĕ вунă сухăм хушăна йĕлтĕрăç поход туса иртерĕç. Йĕлтĕрçе пайăхсенчен 9 çын ГТО значокĕн йĕлтĕрçе памали нормине панĕç.

Халĕ иккĕмĕш похода хатĕрленеççĕ.

Тимофейев.

✪ **Виçшер значок.** Тури Пăнкăн йăлĕнчи (Елĕк р.) колхозникниçем—К. Абрамов, Н. Игнатйев тата В. Кĭриллов й-м кашнийĕх виçшер оборонă значокĕ илнĕç. Вĕсем Ворошилов ячĕ тĕл пекех, сывăлăпăра химилĕ тапăнăсченчен сыхланма тата малтанхи пухăшу пама пĕлеççĕ. Вăл тĕлĕпше вĕсен кашнинех ВС, ГСО тата ПВХО значокĕсем пур.

А. Лукин.

★**Сасăлă кино.** Йĕлтĕç клубĕнче сасăлă кино ĕçлеме пуçларĕ. Ун малтан—„Мы из Кронштадта" тата „На Дальнем Востоке" йăтăлă сасăлă фильмсем кăтартарĕç. Вăл фильмсене 1.016 çын пырса курчĕç.

Купташкин.

✪ **Шкулти шахмăт турнирĕ.** Çак кунсенче Тракăри вăтам шкулта шахмăтăла выляракансен турнирĕ пуласа иртрĕ. Турнирта пĕрремĕш вырăна П. Чернов, иккĕмĕш вырăна С. Константинов, виççĕмĕш вырăна П. Петухова И. Кузьмин туртăç-ретнет.

✪ **Колхоз клубĕ.** Мăн Йĕкăтри (Йĕтĕрне р.) „Хĕрлĕ Октябрь" колхоз çĕнĕ клубне хăпăртлă ĕçлеме пуçланă. Ун малтан—„Мы из Кронштадта" тата „На Дальнем Востоке" йăтăлă сасăлă фильмсем кăтартарĕç. Вăл фильмсене 1.016 çын пырса курчĕç.

Купташкин.

Вăрçăлă турăсăрсен Сойузĕн республикăри 5-мĕш сĕвĕçĕ

Мартăн 15—17-мĕш кунĕсенче республикăри вăрçăлă турăсăрсен Сойузĕн 5-мĕш сĕвĕçĕ пулса иртрĕ. Сĕвĕç вăрçăлă турăсăрсен Сойузĕн республикăри Совечĕн отчотлă докладне итлерĕç.

4-мĕш сĕвĕç 1934 çулта пулса иртнĕ. Çав сĕвĕçра вăрçăлă турăсăрсен Чăваш Советне тăшманла çынсем Куйбышовпа Кузнецов кĕрсе кайнă. Вĕсем тĕн сĕрĕмĕпе кĕрешессине чăмантарса пынă.

Куйбышов тăшманла кĕнеке редакцилесе кăларнă. Вырăнсенчи йăчейкăсенче çав кĕнекепе усă курса, нумай сийен кӳнĕ. Вĕсемех республикăри колхозсемпе организацисенчен „тĕнче кĕрешмели литературăпа илме" тесе пухнă укçа-тенкĕне хăйсен çумне чикнĕ.

Çавăн пекех Елĕк, Шăмăршă, Пăрачкав райсоветĕсенче те халăх тăшманĕсем ларса тĕнче кĕрешесе ĕçе йăлтах йухăнтарса йăнă.

Тĕн сĕрĕмпе кĕрешес ĕçре партисе комсомол организацисен ПСК(б)П Тепкомĕн 1937 çулти февральпе март уйăхĕнчи Пленумĕ хыççăн чылай улшăну тунă.

1937 çулта республикĕнче 749 йăчейкă организацилене, члена 16487 çынна илнĕ.

Вăрнар, Шăмăршă, Куçлавкка районĕсенчи вăрçăлă турăсăрсен Совечĕсем ĕçе тĕрĕс организацилеççĕ. Пысăк çитĕнӳсем тунă. Ку районсенче тĕн сĕрĕмпе кĕрешес ĕçе парти, комсомол, профсоюз активне мобилизацилене. Йăчейкăпа йăчейкă пĕр пĕринне ăмăртса ĕçлесçĕ. Ĕç планĕсем тунă.

Аннăч республикри вăрçăлă турăсăрсен Совечĕн председателĕ Кочанов йӳлатăн хăйĕн отчотлă докладненче лайăх ĕçлекен йăчейкăсене, принципăл ĕçлекен çынсене тĕплĕ кăтартса паракарĕ.

Сĕвĕç делегачĕсем тĕн сĕрĕмпе хирĕç чăвăш, тутар чĕлхисемпе çырнă кĕнекесем çитĕнтерĕççĕр çинчен чарăнса тăнĕç. Республикăри „Чăваш Коммунĕ", „Красная Чувашия", „Колхозник ялавĕ" хаçатсем тĕн сĕрĕмĕн сийенлĕхĕ çинчен пачăр çутатса пынине хыттă критиклерĕç.

Сĕвĕç тĕн сийенĕ çинчен ĕçсӳнисенне ăнлантарса пама вăрçăлă турăсăрсен республикăри тата районри Совечĕсене лектăрсен группине организацилене хушса хăварчĕç.

Сĕмĕрле комбинатĕнчи партком рабочисем хушшинче, тĕне хирĕç ĕçе организацилемен. Рабочисем хушшинче массăлă ăнлантарулă ĕç çук. Кунта пупсем хăшпĕр рабочисене тĕн сĕрĕмпе ултăласа пурăнаççĕ. Унти пур пĕр кун хушшинче ĕç ачана тĕне кĕртнĕ. Пупсем вăрттăн тăшманла ĕçсем туса пыраççĕ. Сисемлĕхе ӳхатнă чылай ответлă ĕçри çынсенех хăйсем йĕнне çăвăрса усă курассĕç. Елĕк районĕнчи Асакассинчи Çиротин пуп учителĕсене пухса ĕçкĕ организацилене те пулнă. Ĕçкĕре СССР Сойузĕн Верховнăй Советне суйламалли кандидатсенĕ хирĕç елек сарма пикеннĕ.

Кăмăкассинчи (Тутаркас р.) „Хĕрлĕ çăлтăр" колхозри Алихметкина колхозница сывмар пулсан, тĕн сынпиçсем: „вĕри çĕлен йĕрне" тесе сăмах сарнă. Алихметкинă колхозницăна йăлти хăшпĕр сынсем боҫҫницана кайма хушман. Вилме пытане çитсен боҫҫницана илсе кайнă, боҫҫницăра йăна врачсем хăвăртах сыватнă.

Вăрçăлă турăсăрсен республикăри сĕвĕçĕне СССР Сойузĕн Верховнăй Совет депутачĕ—ПСК(б) Парти Обкомĕн секретарĕ Г. И. Иванов йӳлташ сăмах тухса калаçăç.

Мордва республикинчи вăрçăлă турăсăрсен Советне социализăмла ăмăртăва чĕнчĕ.

Мартăн 17-мĕшĕнче хуппăн (вăрттăн) сасăласа вăрçăлă турăсăрсен Чăваш Совечĕн пленумне 35 çын суйласа, хăварчĕ.

Çав кунах вăрçăлă турăсăрсен Совечĕн 1-мĕш пленумĕ пулчĕ. Пленум президиумĕ членĕсене—9 çынтан суйланă. Вăрçăлă турăсăрсен республикăри Совечĕн председателĕ пулма пĕр сасăлăн П. И. Аникин йӳлташа, ответлă секретар пулма А. С. Сĕменов йӳлташа суйланă.

М. Исайев.

Ответлă редактор Н. М. СЕМЕНОВ.

Академи театрĕнче

Мартăн 20-мĕшĕнче Чăвашла спектакль

Н. Островскийăн романĕ тăрăх

„Хурçă йĕпле хĕрнĕ"

(4 пайлă)

К. И. ИВАНОВ лартать.

Художникĕ Йе. Н. САПОЖНИКОВ.

Талон № 142. Абонемент № 9

талон № 4.

АНОНС! П. Н. Осипов

АЙДАР

Рахманов

ПРОФЕССОР ПОЛЕЖАЕВ

лартма хатĕрленеççĕ.

ПУÇЛАМĔШПЕ ВĂТАМ ШКУЛТА ĔÇЛЕКЕНСЕН ЧĂВАШ РЕСПУБЛИКĔНЧИ КОМИТЕЧĔН ШУПАШКАРТИ КАНМАЛИ ÇУРЧĔ

(Ăтăл лешĕнчи пĕркунăйăх канмали сурт)

1938 çулхи май, çĕнтăвăр тата октябĕр уйăхĕсенче канма

12 кунлăх путовкăсем сутать.

Çемĕелĕ çынсене ваçăр, çайвакă тăрах, уйăрăм пулĕмсем пур, (2, 3, 4 çынна ваçăр). 8 çула çитмен ачасене йышăнмаççĕ.

Çайвакăсене кăçалхи мартăн 25-мĕшĕнчен çеç Сойузсен çуртне 1-мĕш пулĕм (Шупашкар) Канмали çурт дирекцинне памала. Мартăн 25-мĕшĕ иртсен çайвакăсене йышăнмаççĕ.

„Чăваш Коммунĕ" сыпăнса илмелли хаксем: 12 уйăха—30 т., 6 уйăха 15 т., 3 уйăха—7 т. 50 пус, 1 уйăха—2 т. 50 пус. Аялăрăвĕсене кайала памаççĕ.

Уполномоченный Чувашглавлита № 139 Гор. Чебоксары, Типография № 1 Чувашполиграфтреста Заказ № 197 Тираж 15.665 25—94 м. п. 1—1 п. л.